

העולם הזה



שר־הפנים רוקח

למפלגת הביורוקרטית, הגרזן הוא התרופה!
(ראה במיינה)

השעה 10.25 לפני הצהריים. הדגל האמריקאי הונף על גג בניין שדה התעופה. פלוגת הצנחנים יוצאת למסלול הנחיתה. בעוד דקות ספורות יופיע המטוס ברכיע. ג'ון פוסטר דאלס ירד ממנו. ימסור למשה שרת את מכתבו האישי של אייזנהאואר. יצטרף עמו לקראת המיקרופון — בלדית באירוד וסטאסן. יממת ההכרעות החלה.



John Foster Dallas
(11 יוני 1950) יאלס

ת י י ר חשוב מאוד

אנשים רבים דאגו לבטחוננו.
אנשים רבים ספרו בחרדה את
השעות של שהותו. אנשים
רבים הפליטו אנחה של הקלה
כשעבר את גבול הידדן ל־
מחרת היום - בריא ושלם.



דגל מול דגל
 חצי שעה לפני נחיתת המטוס נתברר למיכאל סימון, ראש המכס, שאין דגל אמריקני אף אחרי חיפוש קריזתי נמצא ברגע האחרון דגל מתאים — אינם הוא היה גדול פי שששה מן הדגל הישראלי החדש. דגל שחיה במקום. לא היתה עוד ברירה שני הדגלים הונפו — הדגל הישראלי והדגל האמריקני — קטן שבמקום נעדר מן האוויר. טענו איכרי המושבה: מעשה סמלי מאד למצב המדינה.



גם הכלבים עזרו

בנון שדה-הת-עופה חמה מי קציני משטרה גבוהים. כאחת הפינות יושב ע. מ. מ. ורדי, מפקד בסים כלי כוהמ-שטרה בי בית דגון, אשר כדכיו גויסו לכי בוד המאורע. מי שמאלו: דוד אורן, מפקד בסים האימונים אשר בשפרעם.

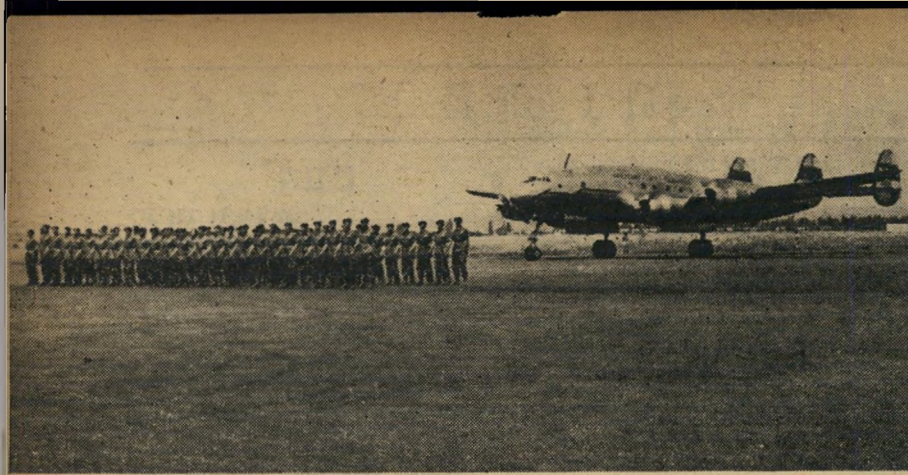


ברחוב ניתכו המכות -



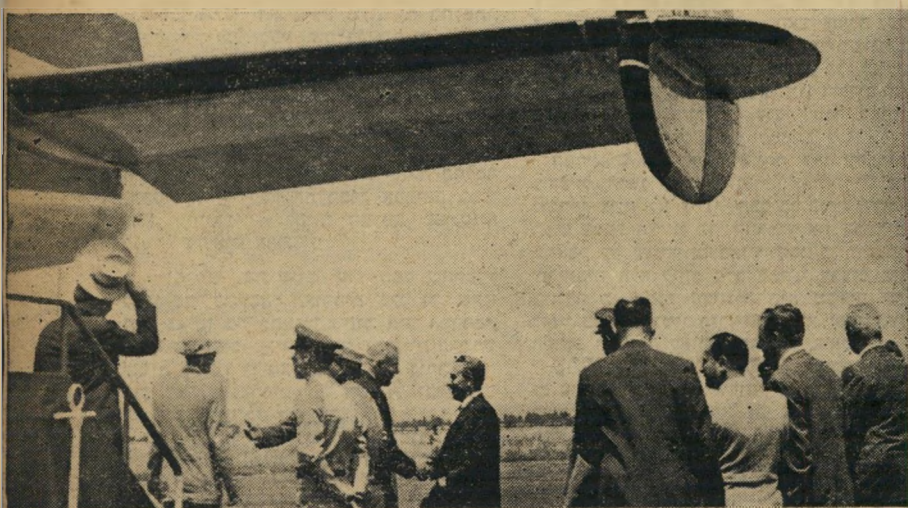
בוז למחרחר המלחמה!

קורא אחרון ציונינג, איש מפ"ם, בעומדו על גבי מכונית-משא באסיפת מחאה בכיכר מוגרבי בתל-אביב, שעה שהאורה החשוב יושב בבנין השגרירות האמריקאית בשדרות רוטשילד. עתוני השמאל טענו שלמעלה מרבבת אנשים השתתפו בעצרת, אולם המשטרה סבורה כי רק 800 מכניהם באו כדי להפגין את מחאתם — השאר היו סקרנים.



בדיוקנות נמרצת ירד המטוס מס' 8611 של
הידיהתובלה האווירי של צבא ארצות
הברית ליד פלוגת הצנחנים החסונים,
הבושי הכומות האדומות, שהסדרו על
המסלול ודיגלו את נשקם. שום המון לא
נוגן. האורח בפתח המטוס, השקיף רגע
קט מסביבו, ירד לקראת משה שרת, שהמתין למרגלותיו. התמונה
למטה: לחיצת הידיים דאלם-שרת, סטאסן (במגבעת) מהפס.

הדקות הראשונות:



בחדר נפלה ההכרעה



„תפסו את המנוול הזה!“

הופעתם של קבוצות אנטי-קומוניסטים בעצרת
המחאה גרמה לתיגרת ידיים. בה נפצעו כמה
אנשים, רובם אנשי סנה שגורשו מקיבוצי השומר-
הצעיר. מימין תפסו אנשי הימין קומוניסט ומכים
אותו. למעלה — ההתנגשות בין שני המחנות
בעיצומה. משמאל: אנשי השמאל רדפו אחרי
ידיב שהסתתר באוטובוס. המשטרה לא התערבה.

מאז בואם של כוכבי הקולנוע ההוליוודיים — אווארד ג'י. רובינסון, איבון דהקרלו, קירק דאגלס וחבריהם — לא גרם אורה מן החוץ לתשימת לב המונית כה רבה. האיש גבה-הקומה, לבוש החליפה החומה הכהה וכובע-הקש החום-כהיר, לא דמה ל-שחקן. פניו היו קמוטים ומעונים, נשאו את ההבעה המכוננת האופיינית של חולה אלקוס. אולם מי שראה אותו ידע באופן אינסטינקטיבי כי זהו איש חזק, אדם אשר, לפי ה-ביטוי האמריקאי, "אינו סובל שטויות".

כאחד מגדולי עורכי-הדין באמריקה, היה דאלס רגיל לייצג חברות עשירות, להכניע חייבים קטנים שרעדו על סף פשיטת-הרגל. בישראל היה תפקידו דומה. אולם במסיבות אלה התנהג דאלס באדיבות מאקסימלית. הוא הקשיב בדומיה לדבריו הארוכים-הארוכים של משה שרת, שהסביר לאורח את מצב המדינה, כפי שהסביר בשעתו את מצב הישוב לעשרות ועדות-חקירה מנדטוריות.

סלע בים. דאלס לא גילה את החלטתו. אולם אין כל ספק שלבד החלטה, הדבר עלול להיראות מוזר בעיני אדם המתחנח בחרות-קודש של החלטות מדיניות היסטוריות, סבור שהן פרי שיקולים והחלטות עמו-קות של אלפי מומחים. ספרי הזכרונות של שרים אמריקאים, שפורסמו לאחרונה, מוכיחים בעליל כי בארצות-הברית יכולה החלטה היסטורית — כמו התערבות אמריקה במלחמת קוריאה — להיות החלטה ספונטנית לגמרי של איש אחד.

דאלס ראה את נגיב, ואין ספק שהתפעל ממנו כמו כל שאר האורחים. סלע זה, שהו-דקר באופן כה פתאומי מתוך הים המרחבי, דומה לאי יציב, עליו יכולות התכניות האמריקאיות לשכון לבטח. לשם כך יש צורך להקי-רב כמה אינסטים של ישראל ובריטניה.

דאלס היה מוכן להקריב. להקריב, אך לא יותר מדי, כמובן. דאלס חייב להתחשב בצעקה בלונדון. הוא חייב להתחשב גם בצעקה שתקום בציבור היהודי האמריקאי. בשנה הבאה תהייה בחי-רות לקונגרס ארצות-הברית. זהו, פחות או יותר, הרקע של מדיניות-

החוץ הישראלית במציאות של היום. אין זה רקע נעים ביותר.

מדיניות

דגלון בארון הצעצועים

דאלס עוד לא התישב בכורסתו הנוחה ב-קריה, כשמשוהו התפוצץ מתחתיו. לא היתה זאת פצצה ישראלית — לכן דאגה משטרית-ישראל (ראה מסגרת). היתה זאת פצצה מ-תוצרת בריטית סתורה, בצורת נאום של סר-וינסטון צ'רצ'יל. פעמים רבות בחייו היה צ'רצ'יל ידיד ה-ציונות. פעמים רבות גם היה ידיד הערבים. אין זה חוסר עקביות. זוהי רק שיטה. כש-רצה להוציא משהו מיד הציונים (כמו את עבר-הידרן) גילה את הרומנטיקה העתיקה של הכפייה והעקאל. כשרצה להוציא משהו מיד הערבים (כמו את עצמאות ארץ-ישראל, או את הבטיס בטואק), גילה את הצדק העמוק בשאיפת העם היהודי.

צינויות וצינונות. השבוע חזר תור הצינו-נות בהכרתו הגמישה של סר וינסטון, אביר מיסדר הבריית. הסבור נגיב כי הוא יחיד במרחב? שאל בתמימות. האם העלה על דעתו שבריטניה תפקיר את המפעל הציוני? חס ושלום! אם נגיב משחק ברוגז, הרי יכולה בריטניה לשחק עם ילד אחר בגן-הילדים ה-מרחבי. דגלון כחול-לבן עוד שמור בארון הצעצועים הבריטי, בדיוק למטרה זו.

המדינאים הישראלים שמחו, ראו בהכרות צ'רצ'יל הישג ישראלי גדול. אולם היה זה משחקי ציני, לא ציוני. הבריטי ביקש להש-תמש במקל הציוני כדי להרתיע את המצרים ממאבק על עצמאותם באזור הסואץ. תוצאתו לא תהיה אלא לחזק בלב מליוני ערבים את ההכרה כי אמנם הציונות היא מכשיר של דכויי בידי השלטון הזר. הדבר לא יקטין את התהום הפעורה לאורך גבולות ישראל.

ערפד עז פני הירקון. אולם ישנו גם צד אחר למישחק ששחק השבוע על לוח השחמט המרחבי. היה זה צד כמעט הי-טולי.

מדינת ישראל קמה הודות לעזרה אמריק-אית, נגד רצון הבריטים. ושינגטון היתה פרו-ציונית מובהקת. לונדון היתה אנטי-ציו-נית מובהקת. השבוע נתגלתה התמונה ה-הפוכה ממש: ושינגטון הפכה פרו-ערבית

מובהקת, ביקשה משענת בחזר-הישיבות של מועצת-הקצינים המצרית, לונדון הפכה פרו-ציונית. בבקשה ללחום באותם מצרים ממש.

לא היו הרבה נעלמים במישחק משעשע זה. היה ברור מה מבקשת ושינגטון. היה ברור מה מישחקה של לונדון. היה ברור מה כוונות קאהיר.

רק דבר אחד היה לוטה ערפל: הקו היש-ראלי. המטרה הישראלית היחידה שהיתה שקופה לגמרי היתה: להשיג את מאקסימום הדולארים במינימום של זמן.

"הבטחון - זה אני!"

חל בנימיני, שכונת הנגים הרמת-גנית שבה נמצא הריכוז הגדול ביותר של דיפלומטים זרים בארץ, המתה מרוב שוטרים. הסיבה:

יום המקלות הארוכים

הבלתי-יגמור באותו מקום, כדי למנוע המטרה אבנים על המפגנים. שוטרים אלה חזו במהלומות שהחלפו אל מול פניהם. לא ניסו למנוען.

כל זמן ההפגנה, הית היד המפגנים על העליונה. מאורגנים בשרשרת, ובשורות דורביות, בפקיד אנשי פלמ"ח, הדפו מגני האסיפה את מתנגדיהם עד לרחוב מאה-שערים, היכו מכות נמר-צות את כל מי שניסה להתנגד להם.

קומוניסטים לפי התסרוקת. אולם בתום האסיפה נבקעה חומת המבטיחים. כשחודשה התחבורה ברחוב בן-יהודה ואלנבי והפרידה בין המפגנים, התרכזו קבוצת פרחחים מאנשי ה"סוקר", רובם שותתים-דם מההלומות שספגו קודם לכן, הודיעו בשברי ארגונים, והחלו להעלות בכתם "קומוניסטים". כמה מבני קיבוצים שנלכדו בידיהם הוקפו והוכו במקלות ובאגרופים, מבלי שהמשטרה תתערב. המפגנים, ששוב לא היו מאורגנים, התפזרו איש לעברו. בהיותם בודדים נפלו בידי חסיד פוסטר דאלס, כפי שחלק מן המפגנים כינו את עצמם, נמלטו מהם כל עוד נשנם במ.

כשאפו קרבנות בכיר החלו הפרחים, וההמון המשולהב, שנגרר אחריהם, לנחש מי קומוניסט, לפי צבע החולצה וצורת התסרוקת. קבוצת צעירים, מאנשי השומר הצעיר חולזן, התנוונה בשארית כוחותיה בפני ההמון. מדריכים אדמוני, גבה קומה, התייצב לבדו מול ההמון נסער. אולם לאחר שכמה מהם הוכו במקלות, התפזרה הקבוצה לכל עבר, ההמון החל לרדוף ולרוץ אחרי כמה נערים שנמלטו במורד רחוב פינסקר. נער בן 16, שההמון רדף אחריו, הופל לאחר שנזרז לבנה בגבו, הוכה על ידי ההמון שמהו 2000 איש. אדם מבוגר, שניסה להגן עליו, הוכה גם הוא ונוקק לטיפול מגן-דוד-אדום.

"שם יושב סנה!" ההמון היה נסער ומתוח ודי היה שמישהו יצביע על אחד כעל קומוניסט, כדי שההמון יערוך בו משפט לינין. אחר החל ההמון להגרר אחרי קבוצת הפרחים נוספי הדם במעלה רחוב אלנבי, כשהם נטפלים לכל אדם החשוד ב"קומוניזם". בדרך זו הוכו עוד. "חצצי תריסר אנשים. משלא מצאו מפרחים, "קומוניסטים" בכדי לפרוק עליהם את חמת זעמם, נמצאו מסייתים בין הקהל שהלהיבו את ההמון בקרי-אות: "לקפה רפאל - שם יושב סנה!"

היה זה רחוק מדי בעיני ההמון. הצעה אחרת — להתנפל על מועדון הקומוניסטים ברחוב הלל הזקן, התקבלה על-ידי ההמון. ברם, משנתקלו בבואם לשם במשמר משטרה מוגבר — התפזרו האנשים מאוכזבים, כאילו לא באו על סיפוקם.

מלחמת האזרחים הזעירה, שהתנהלה בכיכר מוגרבי, לא נאכזבה, לפני בשעת, ואחרי עצרת המבאח של מפגנת השמאל נגד כואו של פוסטר דאלס, לא לבשה ממדים רציניים. אולם היה בה רמז למה שצפוי לבני הארץ אם תימסר רשות הדיבור לאגרוף ולמקל.

תאורי המאורעות היו שונים מאד בעתונות היומיות, בחתם לכיוון מפגנתו של כל עתון. אולם היתה להם תכונה משותפת אחת: הם היו בלתי נבונים.

זהו תאור המערכה בפי עדי-ראיה, שדבריהם נבדקו ואומתו עידיי סופרי "העולם הזה":

רצעים לנסוע לקוריאה!" שעה ארוכה לפני בוא המכונית עם הרמקולים, כבר החלו בככר מוגרבי נאומים וחי-כוחים, שגררו אחריהם מהלומות קלות. קבוצת צעירים שחומי עור החלה ללעוג לקומוניסטים בצעקה: "רצעים לנסוע לקר-ריאה! שפוסטר דאלס יגייס אותנו!" צעיר בלונדי החל להחתיים עוברים ושבים על פסציה, שדרשה שפוסטר דאלס יסאר בארץ. עם תחילת הנאומים הקיפה את המפגנים שרשרת עבה של בני משקים ובני תנועות הנוער שהשתיקה כל הפרעה, הדפה את הצועקים לעבר שפת הים. המהלומות החלו שעה ששורת מכור-ניות, שנתקעה בכיכר מבלי יכולת התקדמות, החלה לצפור בצופרים, השתיקה לגמרי את דברי הנאומים.

בני הקיבוצים החלו מיד להקיף את המכוניות, לעלות עלי-הן, ובמקרה אחד הוציאו את הנהג, צעיר בחולצה אמריקאית, היכוהו מכות נאמנות.

במקום התרכזו קבוצת צעירים בלתי מאורגנת, שכללה רבים מאנשי ה"סוקר" וה"קסבה", שהחזירה מהלומות לבני הקבוצים. בראש השמאליים התייצב בחור צולע ושחום עין, ששם הפלמ"ח תקוע בשר בגדו. הוא ניצל את עובדת היותו נכה, היכה במקלו על ימין ועל שמאל מבלי שמישהו יעז לגעת בו.

המערכה נמשכה על ידי חנות ספניט. בני משקים היכו צעירים רבים עד זוב דם. אלאמלא מכונת משטרה, שעלתה על המדרכה ופזרה את הנאבקים, היתה נשקפת סכנה רצינית של תיגרת-דיים המונית.

שרשרת פלמ"חית. בשעת העצרת נמשכו צעקות וקרי-אות בור, פה ושם, התלקחו מהומות קלות. המשטרה, שחנתה באחד הרחובות הסמוכים בכוח ניכר, לא התערבה בקטטות. אולם כמה דקות לפני תום האסיפה התייצבה שורת שוטרים לפני הבנין



משה סנה נואם בכינוס היסוד של מפגנת השמאל... מא'ל'קוב! מא'ל'קוב!

שר החוץ האמריקאי פוסטר דאלס עמד לבוא לביקור בחוליתו של שר החוץ משה שרת.

הכיר שלפני הבית היתה מלאה שוטרים ופרשים; אחרים ניצבו על גגות הבתים. גיפיים נושאי אלחוט סובבו הלוח ושוב, אי-רחי השכונה הציצו בסקרנות בחלונות בתי-הם. קבוצה גדולה של צעירות, דיירות בית ההלוצות מזרחי שבשכונת לבית השר, ישבו על מדרגות הגן, הסתכלו במחזה.

החל משעה 6.30 בערב לא ניתן לאיש מ-תושבי השכונה לקרב אל ביתו מבלי ליחי של זקיפים. בעוד שבועלי המכוניות נתבקשו להשאיר את הרכב שלהם מחוץ לתל-בנימין. **לבדוק בקפדנות.** השר בא לביתו ב-נשים במדים, ציוה על המפקד להרחיק ככל האפשר את אנשיו, כדי שהדבר לא יעשה רושם רע על האורחים. מיד החלה התפזרות כללית, שוטרים רבים היסו את עצמם בגי-נות הסמוכות, מאחורי ומתחת לעצים ולשי-חים. רק המפקדים הגבוהים נשארו עומדים בכיכר; מספרם הגיע ל-20.

עם רדת הלילה הודלקו זרקורים על גג בית השר. מכונית אורחית קרבה אל הבית ואיש שירד ממנה הכניס פנימה זר פרחים גדול. כמה דקות לאחר מכן יצא אחד המל-צרים (שתואר על ידי משהו כ"איש בטחון מחופש") בבהלה החוצה, כשבדיו הזר.

אנשי המשטרה הסירו מעליו את העטיפה בזהירות רבה. לאחר שהוברר שהיה זה אמיתי, הוחזר אל הבית ואנשי המשטרה קיבלו הוראה מפורשת לא להכניס זרים נר-ספים מבלי לבדוק אותם תחילה בקפדנות. היתה זו פקודה מיתרת, כיון ששום זר-נוסף לא הגיע.

השיירה חלפה ביעף. ראשון האור-חים, שהגיע בדיוק בשעה 8, היה שר הפנים ישראל רוקח. אחריו באו שר האוצר לוי אשכול והרמטכ"ל מרדכי מקלף, לובש המ-דים היחיד בין האורחים החשובים.

טרטור מנועי אופנועים בישר את בואה של שיירת דאלס. השיירה חלפה במהירות על פני בית השר והמשיכה לנסוע בכיוון קולנוע רמה. לתדהמת אנשי הבטחון והמר-אוחים, בסמוך לקולנוע עצר את השיירה מחסום שוטרים רוכבים שהורחק קודם לכן מקירבת בית השר.

תוך קריאות וצעקות התברר שהנהגים טעו, המשיכו לנהוג הישר לפנים, כיון שאיש מבין כל שוטרי התנועה, שנמצאו בסביבת בית השר, לא דאג להורות לשיירה את הדרך. הואיל וכבישי תל בנימין צרים, נאלצו המ-כוניות לחזור לבית השר במהלך אחורי.

דאלס ופמליהו צעדו באיטיות בשביל הגן המוליך לבית, כשמאחוריהם הולכים שני בלשים אמריקאים בלבוש אפור, האחד קצר קומה, השני ענק שגובהו למעלה משני מטר, כובע קש לראשו. הבלשים ליוו את דאלס עד מפתח הבית, ולאחר שמסרוהו בריא ושלם ליווי שר החוץ, חזרו אל שער הגן. שאל

* החוליה שייכת למדינה, לא למשה שרת, תהיה מקום משכנם הקבוע של שרי החוץ. ** משמאל: שמואל אייזנשטט, תופק טו-בי, שמואל מיקוניס.

אחד מהם את חברו: "היכן טדי קולק?"
מי אשם? לאחר שכל האורחים הגיעו בשלום אל בית השר, החל ויכוח בין קציני המשטרה שעמדו ברחוב. הם הטיחו זה בפני זה את אשמת התקרית של נסיעת השיירה לכיוון לא נכון. באותו זמן נכנס לגן בית השר אים קצר קומה, לבוש אזרחי, בלויית קצין משטרה גבוה. האורח שאל את הקצין: מדוע אין שוטרים סביב הבית?

הקצין השיב כי השר ציונה שלא יסתובבו שם שוטרים. תגובת האיש בבגד האזרחי: "מר שרת יכול לקבוע את מדיניות החוץ; את עניני הבטחון קובע אני!"
זקפים המושי אקדחים נכנסו, איפוא, לגן, הקיפו את הבית. בתוכו, מסביב לשולחן ערוך ל-16, ישבו לסעודה שמונת נציגי ארצות הברית ושמונת נציגי מדינת ישראל. בלס בהעדרו: ראש הממשלה. בן גוריון המתין לשר החוץ האמריקאי בלשכתו בירושלים, שם קיבלו למחרת היום.

כינוסים

מסר ארום

מארכס, אנגלס, לנין וסטאלין התבוננו מן הבמה, שלהט מרוב מסכים אדומים. "מא' לניקוב!" קרא הקהל תוך תשואות סוערות.

ואחר כך: "מר-הסנה! מר-הסנה!" מחי אות הכפיים שיסעו את הנאומים אחרי כל כמה משפטים, ובהתאם לגובה הרוסי מחאו גם הנאומים כפיים לדברי עצמם. מדי פעם, כשהוזכרו עמי קוריא (הצפוני), מאלאיה, קניה, וכמובן ברית המועצות, קם הקהל על רגליו, הרע בעמידה.
היה זה כינוס היטוד של מפלגה חדשה על במת המדינה — "מפלגת השמאל הסוציאליסטי בישראל", יציר כפיו של משה סנה, אחרי שנאלץ לפרוש ממפ"ם.

תארים. 280 הצירים, שכל אחד מהם ייצג באופן פורמלי "תא" במפלגה החדשה, הבנויה לפי המבנה הקומוניסטי המקובל (והשומרת את מספר חבריה בסוד), תפסו רק חלק מאולם בית-העם התל-אביבי. שאר אלף הנוכחים היו קהל סתם — אוהדי המפלגה החדשה, חברי מק"י (שמנהיגיה התכבדו ב"ישיבה על הבמה) וגם כמה סקרנים סתם.

היה זה קהל שונה מאד מזה שהתכנס לפני חמש שנים באותו אולם, יסד את "מפלגת הפועלים המאוחדת". אז כללו החולצות והשולחנות של תנועות-הנוער החלוציות ושל בני המשקים, באולם שררה אוירה צהולה של הסתערויות אופטימיות. עתה היה הקהל כמעט כולו עירוני מובהק, פרט לאנשי יד-העבודה מגורשים מ-16 משקי הקיבוץ-הארצי והק"י

השתתפו 37 איש. ביניהם: צעירה ערבית בשם איספהאן בהלול, שהתקיפה את חוק האישות הדתי המקפח את האשה הערבית; עולה עיראקי חדש ממעברת סקיה, שקרא (בעברית) "לא רוצים להיות בשר תותחים, רוצים לאכול בשר!"

ישראל סובייטית. כשנבחר הוועד ה-17, בן 35 איש, המזכיר הכללי (סנה) ושני מזכירים (אדולף ברמן ופנחס טובין), התפאר אחד מנציגי הוועידה: "זהו צירוף של מי שעמד בראש ההגנה בימי המאבק נגד האנגלים (סנה), מי שעמד בראש המחתרת היהודית נגד הנאצים (ברמן) ומי שעמד בראש המאבק הפועלי המקצועי בארץ (טובין)!"

אולם מעטים העזו לנבא התפתחות מהירה למפלגה. אמר עתונאי מפא"י: "הסיכוי היחיד שלה הוא כיבוש הארץ בידי הצבא האדום!" אחר הוסיף, בהרהור: "או, אולי, מפנה דרמטי של ברית המועצות לטובת ישראל!"

לא היתה זאת תוספת חסרת-תוכן: רבים מבאי הכינוס סברו באמת כי מפלגה קומר-ניסיתית הדוגלת בריכוז העם היהודי בפרוב-ליקה סובייטית ישראלית עשויה להשפיע על הקו המדיני של ברית המועצות, לחולל בו שינוי כלפי הרעיון הלאומי הישראלי.

בוץ-המאוחד, וכמה חברים שטרם גורשו (החתיק ביניהם, לדברי עצמו: פועל נסי ציונאי בשם פרופר, שגורש לפני 20 שנה מאחד המשקים בשל סירובו לשקול את ה"שקל הציוני").
רוצים לאכול בשר! "יש רק שתי דרכים: או הודעות עם אייזנהואר ודאלס, או סולידריות ללא סייג עם עולם המהפכה (הקומוניסטי)!" רעם אדולף ברמן, איש מרד גטו ורשה. היתה זאת נקודת הכובד של ה-מצע החדש. אולם היתה זאת גם נקודת-החולשה שלו. כי בעיני רוב הצירוף, שאינו מקפיד בדקדוקי רעיונות, לא היה הבלד בין המפלגה החדשה ובין מק"י — אף כי למעשה קיים הבלד די ניכר (ראה ראיין מיוחד, עמוד 13).

כל באי המפלגה החדשה לא באו מצד מק"י, אלא מצד מפ"ם — פועלים וחתיקים מאנשי "מרתף" בית-ברנר, שדרשו תמיד את החרפת המלחמה המקצועית; אנשי מעברות; ערבים; נוצר מפ"מי קיצוני מסוגו של נמרוד אשל, מנהיג שביתת המאמץ. היתה זאת שכבה אנושית די מגוונת, שבאה לידי ביטוי בויכוח הפנימי בקולנוע צליל היפואי, בו

* ביניהם חברי משק נירים שגורשו רק השבוע מקיבוץ.

מיבצע "כי תבוא"

פצצות, בונם, מטאטאים

- מאה שוטרים, מוכנים לפיזור חגיגה והפגנה, ברחוב יונה הנביא, מרחק כמה עשרות מטרים מן העצרת. היתה זאת פלוגה מובחרת.
- פלוגה נוספת במרחק של 500 מטר מן העצרת, כעתודה.

טענת המשטרה: לא היה כדאי לפזר את העצרת ול-התערב בהתכנסותה, כי התקפת שרשרת של שוטרים היתה גורמת לבהלה בין הקהל, גורמת לדריסת נשים וילדים. "אולם", הסביר הקצין, "לו היתה מתפתחת חגיגה המונית מידבקת היינו מתערבים ללא היסוס!"

פאקארד משורין

אחרי לילה, אותו בילו דאלס וסטאסן בביתו של המיופה-כוח האמריקאי ראסל ברמטגן, ושאר האורחים במלון הש-17 בהרצליה, יצאה כל הפמליה, בלויית עתודות המשטרה, ירושלימה. איש לא ידע את תכניתה המפורטת. גם העתו-נאים שנאספו בערב הקודם בבית מלון ריץ לקבל אינפור-מציה, לא קיבלו שום ידיעות על התכנית של מחר.

לאבטחת השיירה לירושלים נקטה המשטרה אמצעים מיוחדים. היא לא דאגה רק לחסימת פרשות הדרכים, למניעת אנדרלמוסיה כמו ביום הקודם בדרך מלוד תל-אביב, היא שלחה שיירה כוזבת שלמה, שיצאה לדרך עשר דקות לפני השיירה האמיתית. השוטרים שיצחק בשיירה זו את תפקידו של שר-החוץ האמריקאי ישב בפאקארד משורין, מוכן להתי-נקשות בחייו.

כשעברה השיירה את רמלה, עמדו קציני משטרה מן המטה הארצי על גג אחד הבתים, עקבו אחריה בחזרה. רמלה היתה אחת מנקודות-התורפה, מאחר שיש בה קו קומוניסטי רציני. אולם קבלת הפנים היתה לבבית. האורחים קיבלו את השיירה (הכוזבת) במחאות כפיים, זכו לניפנוף מידי שר-החוץ המדומה. רק מסתכל אחד שאל, בתמימות באדיש: "מדוע השיירה כל כך קטנה?"

נקודת התורפה הבאה היה קבוץ הראל של השומר-הצעיר, הידוע בקרוב למתנה סנה. כוח משטרה מיוחד עמד הכן בקרבתו. אך שום דבר לא קרה.

בעיה ערבית קטנה

בירושלים עצמה הוזקרה לעיני המתכנן בעיה נוספת: סכנת ההסתננות. מסתנן ערבי יכול היה לחצות את הקו בלילה, להתנקש בחיי שר-החוץ על אדמת ישראל, לגרום בכך נזק עצום למדינת ישראל.
משעות הערב פוטרלו משמרות משטרה בכל מרחב ירושלים. שמו עין על כל עובר ושב, הקשיבו לכל רישורש קל. אולם שום מסתנן לא הרחיק חשוב כמו המסתנן הדמיוני של המטה הארצי.
אמצעי הבטחון הירושלמיים היו, מלבד זאת, "רכים" מאשר בתל-אביב, אולי מתוך הנחה כי הירושלמים שקטים מטבעם מן התל-אביביים. אולם לא שער מנדלבוים, אותו עבר האירוע לפנות ערב, למחרת בלוד לארץ, נקטו אמצעי בטחון מיוחדים. היה חבל לו היה קורה לו משהו דוקא ברצו האחרון.

כוס של אג'יץ

כשנעלמה השיירה מעבר לגבול, נאנחו אנשים רבים אנחה עמוקה מאד של רוחה. בין אלה היו 1500 השוטרים שעסקו במיבצע "כי תבוא" בשעה זו או אחרת, מהם 500 שדאגו לסדרי התנועה בלבד.
האיש האחראי, עוזר המפקח הכללי עמוס בן-גוריון, הלך למלון המלך דוד, לחוג את המאורע בדרך שלמד לחוק מאורעות כאלה כשהיה מייגר בצבא הבריטי. אולם הבאר עוד היה סגור. הוא נאלץ להסתפק בכוס מיץ.

- הגבוהים. האמצעים כללו:
- סגירת שדה-התעופה ואבטחתו משעה 20.00 בערב הקודם.
- בקבוקי-ענק של בושם, למקרה שמישהו היה זורק פצצת-סרחון.
- מטאטאים גדולים, למקרה שמישהו היה מפור מס-מרים בדרך השקירה של האורח משה-התעופה לתל-אביב.
- חמשה כלבי-משטרה, שסיירו בואדיות, מרחק של קילומטרים מעבר למסלול הנחיתה, חיפשו אנשים מוסתרים ומוקשים.
- שמונה שוטרים פרשים, לשם אותה מטרה.
- שרשרת שוטרים מסביב למסלול הנחיתה, שלא לצורך הבטחון, אלא, להגדרת קצין אחד, "בולשים למען העין!"

שוטר בכל חלון

ברגע שהאורח התישב במכונית ופנה לעבר בית השגרירות האמריקאית בשדרות רוטשילד, תל-אביב, החלה ה-משטרה לדאוג לא רק לבטחונה, אלא גם לתקלות של סדר בדרך.

- בכל הסתעפות של כביש או דרך-עפר, עמד שוטר, למנוע יציאת עגלה אל הכביש הראשי בשעה המכרעת.
- במקומות מחבוא לאורך כל הדרך היו פוזרות מכר-ניות-גרגר, לסילוקה המידי של כל מכונית שהיתה מתקל-קלת וחוסמת, גם בלי כוונה, את הכביש לפני בוא האורחים.
- רחוב אחד-העם בתל-אביב נחסם לכיוון אחד עוד מוקדם בבוקר. הכיוון השני נחסם זמן קצר לפני בוא האורח. רחוב אלנבי, אותו היה האורח צריך לחצות ליד בנק ברקליס, נחסם רק לשעה קלה בסמוך לבואו. למען הבטחון נחסמו גם שדרות רוטשילד — כדי להסעות מתנקשים אפשריים.
- בשעה שהאורח ישב בבית השגרירות, לא היה גם חלון אחד בעשרות הבתים בסביבה שלא עמד בו שוטר, במדים או בבגדים אזרחיים. המשטרה ביקשה רשות לכך מבעלי הדירות עוד בבוקר, "לא נתקלה אף בסירוב אחד". רק לדירה אחת לא הוכנסו שוטרים. היתה זאת דירת המועדון של מפ"ם. מול בנין השגרירות בשדרות-רוטשילד.
- הרפואמטים האמריקאים בישראל שלא ידעו מה אמצעי הבטחון למשטרה תנקסו בהם, וכלא נקטו בשום אמצעי בטחון משלהם, הופתעו לטובה, "לא חשבנו שהדבר אפשרי בארץ", מילל אחד.

הפגנה לארוחת הבוקר

שעה שהשוטרים חסמו את הגישה אל בית השגרירות, נערכה בכיכר שני בנומבר, ליד קולנוע מוגרבי, עצרת המחאה של ועד השלום (מק"י-סנה-מפ"ם), שהיתה מלווה בתגרות המוניות (ראה תיאור).
המשטרה לא התעכבה בעצרת (שלא היתה חוקית) ובהת-כתישות. היא קיבלה הבטחה מראש מטעם מפ"ם, השותפת העיקרית במפעל, שהמפגינים יתפזרו בשקט, ילכו הביתה אחרי העצרת. הבטחה זו קוימה.

הערכת המשטרה: רק 800 איש מבין הקהל ליד מוגרבי היו מפגינים אמיתיים, מהם שני שלישים אנשי מפ"ם, שאר הקהל היה מורכב מסקרנים ועובדי אורח. ההערכה הנגדית של קוז העם — למעלה מרבעת מפגינים.
"היינו אוכלים הפגנה כזאת לארוחת הבוקר", אמר קצין משטרה גבוה בוללול, "האמצעים לכך היו בידינו, מוכנים לפעולה!"
האמצעים:

"המדינה אינה יכולה להרשות לעצמה שתיוק אפילו קליפה של בונה על האיש הזה!" אמר יחזקאל סנה, המפקח הכללי של משטרת ישראל, כשהודיע לאנשי מטהו, בשבוע הראשון של חודש מאי, כי ג'ון פוסטר דאלס עומד לבקר בישראל, וכי הוטל על המשטרה להיות אחראית לבטחונה. הודעת-האחרת כללה רק פרט אחד: דאלס ישהה יומיים בישראל. אולם תכנית התנועות של דאלס לא היתה ידועה לאיש. גם לא לאנשי השגרירות האמריקאית. שהחלו מפציצים את המשטרה בשאלות עצבניות מה נעשה להכנת אמצעי-הבטחון. "הכל יהיה בסדר", ענתה משטרת ישראל. לאנשי השגרירות היו ספקות.

שום קליפה של בונה

האיש שהוטל עליו להכין את המיבצע, היה עוזר המפקח הכללי, צעיר (33) רחבי-פנים ויציב-קומה, ראש אגף האירגון של משטרת ישראל, (שהפך למעשה מס' 2 במשטרה אחרי פרישתו של סגן המפקח).

עמוס בן-גוריון, בנו של ראש-הממשלה, החליט ששום קליפה של בונה לא תיוק. היה ברור לו שכדאי לגייס למען מטרה זו את כל משטרת-ישראל. שהרי אם יקרה משהו לאורח, יעלה הדבר למדינה במליוני לירות של תרומות וה-ענקות — סכום שהיה עולה בהרבה על כל תקציבה של משר-טרת ישראל.

המיבצע, שקיבל את התואר "כי תבוא" (שלא נודע, כב-יכול, לפרסום) היה יחיד במינו בארץ. הוא לקח בחשבון כל תנועה, כל ניר פעמי, כל האורח החשוב שטרם בא — ושל מתנגדיו בישראל. כמעט כל שוטר שלישי במשטרת ישראל נכנס למעגל המיבצע בזמן מן הזמנים: למעלה מ-700 איש עסקו בו בשעה מסוימת.

29 שעות חדרה

10:30 במאי יצאו מן המטה הארצי ההוראות המפורטות למפקדי המרחבים. משך יומיים יכלו לעיין במיסמך, להשלים את הכנותיהם. ב-13 נחת האורח החשוב בשדה-התעופה בלוד. אותו רגע החלו 29 שעות העצבנות, כשהאורח משנה כמעט בכל חצי שעה את תכנית תנועותיו, וכל המשטרה, בנושמה עצורה, נחפזת להנות את תכניתיה בעקבותיו. העתונאים, שהועברו ללוד בשני אוטובוסים ממשלתיים, על פי רשימה מיוחדת שנבדקה על-ידי השוטרים בדרך, ראו ים של שוטרים. בכל הצלבות עמד זוג שוטרים. סביבת שדה התעופה מתה מרוב מדים, המסלול העיקרי היה מוקף שר-שרת של שוטרים, אחד בכל חמשה מטרים. "איזה שוין", העירו העתונאים, "הגומה מגוחכת!" היה בכך אי-צדק רב — כי קל היה לתאר מה היו אותם העתונאים כותבים על משטרת-ישראל לו באמת היה קורה משהו לאורח.

שעה שהעתונאים, שלבשו חליפות חמות ביום החמסיך, ריחו את צמאונם במזנון שדה-התעופה, ישבו ליד שולחן ממול רוב הקצינים החשובים של המטה הארצי — המפקח הכללי יחזקאל סנה, עמוס בן-גוריון, הקצין "התפקידים מיוחדים" מאיר נובך — נוסף על שני הקצינים שנשא באח-ריות הישירה במקום — יהודה פראג, מפקד משטרת החופים והגבולות (ששהה-התעופה בלוד נכלל בתחומו), ויעקב נצר, ראש מחלקת התכנון במטה, שהופקד על המשמרה-המיוחדת שליווה את האורח מרחב-משטרה אחד לשני — 300 חניכי הקורסים של המשטרה, שהיו עתודה ניידת לפיזור הפגנות.

למען העין והאוזן

הקצינים ליד השולחן יכלו להיות עצבניים במידת-מה. אולם הם ידעו כי נעשה הכל שיכול היה להיעשות בידי בן-תמותה. "הכנסנו את עצמנו לעורם של אויבי דאלס, וניסינו לחשש מה היינו עושים במקומם", אמר אחד הקצינים

מפלגות הבולדור

(ראה שער)

רוקח, רוקח, רוקח, היה בן אדם, שב בתל אביב ונקח את הים. עבודה זו רבה, ואין לך פנאי — הנח את שלטון המדינה למפא"י.

כשיצאו צעירי מפא"י בחשכת לילה לצייר סיסמאות אלה על קירות תל אביב, ערב הבחירות לכנסת, ידעו את מי הם מתקיפים: את "שונא מעמד הפועלים", את "עמוד התווך של הריאקציה השחורה", בעל כורחם נתנו מחמאה כנה לאדם עליו ריכוז את כל התקפותיהם. היתה זאת הודאה מציפה מפלגת פועלי ארץ ישראל שהיא מחשבת בה את ישראל רוקח יותר מאשר כל אדם אחר העומד מימין למפלגתו.

מפא"י לא האמינה שמנחם בגין עלול לעלות לשלטון בדרך הקלפי; אחרי ענין אלטלנה לא חששה גם מפני נסיון מהפכני מצד זה. פרץ ברנשטיין, מנהיג הציונים הכלליים, היה בעיניה איש ההלכה וההנהגה. מפא"י מעולם לא פחדה מהוגי דעות. אולם ישראל רוקח היה אדם שמפא"י יכלה להעריך (ולשנוא) אותו ביותר קלות: איש הארגון והמנהלה, האדם המעשי באותיות רבות.

קול אנגלי במלפפון. שנאה זו היתה ישנה מאד. היא התחילה לפני 17 שנה, כשראש עירית תל אביב, מאיר דיזנגוף, בקרב על הירושה התבלט סגן ראש העיר בן ה-39, בנו של אחד ממייסדי תל אביב. הוא לא זכה לרוב. אולם כאשר מפא"י החלה חוגגת את נצחונה, צילצל המלפפון בידיה בשדרות רוטשילד פינת מוא"ה, בה גר ישראל רוקח. בצד השני של הקו דיבר מושל המחוז הבריטי. הוא הביע בשם ה"נציב העליון את ברכתו למינוי כראש העיר. עם זאת נסתיימה הפרשה למשך 14 השנים הבאות.

מפא"י מעולם לא סלחה לרוקח על מינויו זה. היא לא סלחה לו גם על כל דרכו הציבורית. כי רוקח סימל משהו בלתי-רגיל, שסתר בהחלט את המושגים המקובלים של אז.

בימים ההם היה המאבק בין מפא"י לבין הציונים הכלליים קרב בין מפלגה שבנתה את הארץ, ובין מפלגה של עסקנים גלוחיים. בידי מפא"י היתה ההסתדרות, שהיא היתה המדינה האמיתית בדרך, הרשת העצומה של ההתיישבות העובדת, ההגנה, האיגוד המקצועי, קופת חולים והמפעלים הכלכליים. בידי הציונים הכלליים היו מיטב הנאור מים על מטרות הציונות.

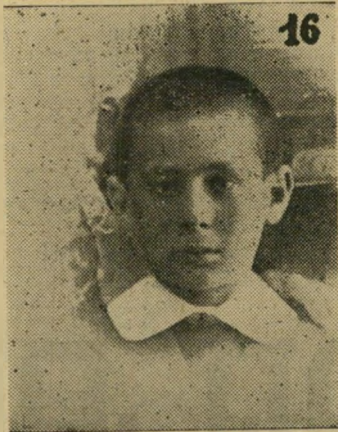
מדרגות מפלגתיות. ראש העיר החדש של תל אביב לא האמין בנאומים. הוא גם לא האמין במפלגות. הוא החליט להיחלש במפא"י בשטח שלה: במעשים. הוא הקים ארגון של ראשי עיריות ומועצות ימניים, שנקרא האיחוד האזורי. הוא ניסה לגבש כוח כלכלי, מבוסס על הפרדסינות ושאר מפעלי היוזמה הפרטית.



1935 סגן ראש העיר במיפקד החיילים המשוחררים של הגדוד העברי הראשון מימי מלחמת העולם.

היתה זאת הדרך שהתאימה לאופיו של צבר, שהאמין כי יחסי כוחות יוכרעו בארץ, באספות ציוניות בשווייץ ובפולין. היא גרמה לכיבוש עמדות חשובות בידי אנשי הימין. אולם היא התעלמה מגורם חשוב מאד: המאבק הפוליטי התנהל בין מפלגות שנינונו מחלוקת השלל של הקרנות הציוניות. בה בשעה שקרנות אלה האדירו את מפא"י ושאר מפלגות שהתחרו בבחירות, נשאר האיחוד האזורי מקופה. רוקח נאלץ להסיק את המסקנה שהדרך לשלטון עולה במדרגות מפלגתיות. הוא החל מקדיש יתר ויותר שימת לב למפלגות, האגף הימני של הציונים הכלליים.

לא מס' 2. היו רגעים שהיה נדמה ש-ישראל רוקח אהרן לרכבת.



ישראל רוקח. בן עשר

כשהוקמה המדינה והתקרב מועד הבחירות לכנסת הראשונה, סברו רבים ששמשון דעכה. כמעט איש לא האמין שראש העיר הממונה יחזיק מעמד בבחירות הבאות לעירייה. ידידיו כבר חיפשו לו משרה כמנהל חברת החשמל. במפלגת הציונים הכלליים דרך כוכבו של פרץ ברנשטיין, שהיה שר בממשלה הזמנית וזכה לשורה של הצלחות. היה ידוע שבן-גוריון מעריך את ברנשטיין ההולנדי, בעל המוג הנותן, על רוקח, הצבר הנוקשה והתקיף. הציונים הכלליים ניגשו לחיבור רשימת מועמדיהם, העמידו את ברנשטיין במקום ה-



1944 ראש העיר בלוי הנצב העליון לורד גורס, שבא לביקור נימוך. לפני בית העיריה בתל אביב.

ראשון. רוקח לא היה מוכן להיות מס' 2, סרב להיכנס בכלל לרשימה.

פשר הדבר היה, למעשה, פרישה מן החיים הפוליטיים.

ברגע זה של מפנה, בקרו בדירתו הרווחת אך הבלתי-מפוארת של ראש העיר, משלחת של עסקנים-מפלגה הצעירים יותר, שהיו רובם צעירים בזה"ל. הם דרשו ממנו במסגרת שיכנס לכנסת. אפילו במחיר ויתורו על המקום הראשון במפלגה.

אחרי הפצרה רבה נכנע רוקח — אחד

המקרים הנדירים בהיו נכנע לדעתם של אחרים.

אור ער הצות. מאותו רגע החלו חיים חדשים לרוקח. בכנסת בא במגע הדוק, זו הפעם הראשונה בחייו, עם יריביו. הוא נתגלה להם כאיש חדש. הוא נתגלה כאיש חדש גם לידידיו ולמפלגתו.

הציונים הכלליים בכנסת היו אנשים חסי רינסיון בכל מאבק עם אנשי מפא"י, חתירי קי השלטון והמינהלה, היתה ידם על התחתונה. הם יכלו לנאום במליאה, אולם בועדות הקטנות, בהן מוכרע גורל החוקים, שלטו אנשי סולל-בונה והאיגוד המקצועי. בהיו זה נתגלה רוקח כסלע שאין להזיזו. כושר העבודה שלו העמיד בצל את כל מה שהיה ידוע עד כה בימין. הוא לא רק המשיך לנהל כמעט לבדו את עיריית תל אביב (שם לא יצא כמעט צ"ק מבלי שיעבור תחת ידיו של ראש-העיר), אלא הפך גם ה"איש הבולט בועדת-הכספים".

משהיה לשר עוד גברה קדחת-העבודה שלו. סיפר משה מורח, נהגו זה 15 שנה: לפני שהיה שר, היה נוהג לפעמים לבדו מירושלים לתל אביב. מאז חדל גם מכך — כדי ל-

קיים "ישיבות" בשעת הנסיעה. יום העבודה הרגיל של השר מתחיל ב"שעה שש בבוקר, כשהוא עובר במיטתו על העתונים. בשעת ארוחת הבוקר כבר נערכת התייעצות של שרי הציונים הכלליים, המתגוררים כולם במלון עדן. ב-8.30 נכנס רוקח למשרדו, עובד עד ארוחת הצהריים. רק ליתים רחוקות הוא עולה לחדרו לנחל חצי שעה. לרוב הוא ממשיך בעבודתו, עד קרוב לחצות. בימי הכנסת אין הוא עולה למיטתו אלא בשעה אחת אחרי חצות.

הסדר אינו שונה גם כשהוא בביתו בתל אביב, בחיק משפחתו. בחדר העבודה שלו דולק האור בליל שבת עד אחרי חצות. ב"שבת הוא נוהג לקום יותר מאוחר, אולם גם

אותם הביתה ברגל, שוטפת לא פעם את הרצפות מתקנת את הגרביים (מחייבת היא: "אין לי אמביציה להיות עקרת בית, זה רק מחוסר ברירה!")

הוצאת את הידיים מן הכיסים! אורח-חיים זה לא סיגל את ישראל רוקח להיות מגינם של בעלי הרכוש הגדול. חב' המנדט, הופתעו כשקרא לא מכבר לעבר בע"ל-התעשייה: "אתם מעוניינים רק ברווחים!" התלונן חבר-הכנסת שמעון בזרנו, בעל בית חרושת עסיס: "מה אתה רוצה? רוקח מתאים למפלגה סוציאליסטית!"

השקפתו הציונית-כללית אינה נובעת מ"השתייכות מעמדית, אלא מתוך נסיה אישית — רוקח מאמין ביוזמה האישית, סבור כי כבוד הפרט הוא יסוד חי החברה. אמונה זו מתבטאת בהתנהגותו האישית. כשנכלא בלטרון ביחד עם שאר מנהיגי הישוב, אחרי השבת השחורה, עורר בגאוותו הסבעית את קנאת המנהיגים האחרים. כשפנה אליו ראש הבולשת, זרק רוקח לעברו מבט של בוז, סינן בין שיניו: "הוצא את ידיך מן הכי-

סים כשאתה מדבר עם ראש-העיר!" כשסבור רוקח כי כבודו נפגע, עשוי הוא לנקוט עמדה קיצונית. לא פעם חדל לדבר עם דוד בן-גוריון מסיבה זו, נמנע מלהופיע ב"ביתו אפילו במסיבות רשמיות. לעומת זאת יש לו נקודה חלשה: ילדים. כשביקר לאחרונה באילת שמע מפני הגננת כי 17 ילדי הגן במקום סובלים מחוסר תפוזים, כעבור יומיים הגיע משלוח של פרי לילדים.

חייו קפא על שפתיים. ב-1950 נערכו הבחירות לעיריות. הם גרמו למפולת, הפכו את הציונים הכלליים למפלגה השניה במדינה. נצחון זה, שנוקף במידה רבה על חשבונות האיש של רוקח, סלל את הדרך לנצחון מפלגתו בבחירות לכנסת השניה. היה



1946 שני מחנה-הריכוז נפתחים — ישראל רוקח ואברהם קריניצי, ראש עירית רמת-גן, חמש דקות אחרי יציאתם ממחנה לטרון, שם בילו תקופת מעצר יחד עם עובד בן-עמי, ראש עירית נתניה. כתגובה על תליית הסרג'ינטים.

ברור שלא תתכן עוד שום ממשלה יציבה בלעדית.

בקואליציה החדשה נתמנה רוקח לשר הפנים, אחד מארבעה שרים של הציונים הכלליים. אחרי היסוס רב ויתר על ראשות עיריית תל אביב, בה שלט על מנגנון ותקציב גדולים יותר מאשר במשרדו החדש.

כשנכנס למשרדו החדש התקבלו הפקידים, ביקשו לערוך לו קבלת-פנים חמה. חיוכם קפא על שפתיים כשנכנס השר החדש, זרק לעומתם מבט זועף, עלה ישר לחדרו, הודיע שיערוך טיהור כללי. לא נשאר כל ספק שתישוב רוח חדשה במשרד הפנים. בחדשים המעטים מאז, הפך ישראל רוקח האישיות המרכזית בממשלה, אחרי דוד בן-גוריון. במסדרונות הממשלה נולד לו כינוי חדש: ה"בולדור". היתה זו מחמאה לתכונות העיקריות: כשהחליט החלטה, לא התחשב ב"שום מכשול. לא יחסים אישיים. לא פרוטקציה מפלגתית, לא שיקולים של דיפלומטיה, הפריעו לו למוטט את הקירות שהצרו על הדרך.

שרת התחיל! בניגוד לברנשטיין, איש הנימוסים, לא היסס רוקח אף לרגע לנ-

יום זה מוקדש לתיקים — רוקח מקפיד על כך שבבואו לעבודה ביום ראשון ידע כי עובדת השבוע הקודם נגמרה.

עקרת-בית מחוסר ברירה. גם ב"התנהגותו האישית לא דמה רוקח למנהיג "המאה השחורה". הוא גר בדירה שכורה, יש לו פחות חליפות מאשר לכל חבר כנסת אחר. לעומת אחיו, עשיר מופלג, נשאר הוא "הקבצן" במשפחה, האיש חסר-הרכוש החי על משכורתו של 252 ל"י, אחרי ניכוי ה"מסים".

בחייו הצנועים מצא רוקח שותפת אי-דיאלית באשתו. אסתר רוקח, אשה תכולת עין זקופת קומה ויפת-תואר, בתו של רופא-השיניים ד"ר אפשטיין, נולדה בליטא, גדלה בגרמניה — כפי שמעיד המבטא ה"גרמני המובהק שלה. בהעדר חיי משפחה סדירים, מקדישה אשת השר את עיקר זמנה למוסד לילדים נכים ולמפעלים דומים. בנוחיה, לוייה (19) ועירי (15) למדו ב"בית-הספר העממי. היא עצמה קונה את צרכי הבית בצרכנית פקידה העירייה, למביאה

• בבית השייך למבקר-הטכנות 1999.



השר — ישראל רוקח בחזות הגדניע בבאראורה, בשעת בקורו הרשמי הראשון באילת. כשראה רוקח את המקום, אמר: "כמה חול! אפשר לבנות עליו עיר!" העירו אנשי אילת: זו הפעם הראשונה ששר מתרגן באמת

1953

גם במשרדו שלו לא יכול היה להתקדם בצורה הרצויה לו. מלבד כמה פקידים הוגנים, בעלי הנסיון, היה המשרד מלא אנשי הפור על-המזרחי, בחלקם חסרי כשרון, שמה שפירא, שר-הפנים הקודם, דאג לעתידם. לפי הנוהל הקיים, אי אפשר לפטר פקיד, אלא אם כן עבר עבירה. למזלו, גילה רוקח שאין מחסור בעבירות. במחלקה לממש תושבים נתגלתה רשת מסועפת של זיופים, מצד פקידים שקבלו שוחד כדי לעזור לעולים חוזרים להשתמש מה צבא. היתה זאת ממש פנמה, התלונן רוקח. הכטיח גילויים נוספים.

הברירה: דיקטטורה. פקיד משרד הפנים, שאשמו את רוקח במחלקת ב-הפעל המזרחי-פניוניה, לא היו היחידים ששאלו את

המנוגד כמעט, היו פעם מתוחים למדי. ארץ בן זמנן האחרון השתפרו מאד. השנים הבינו שהם משלימים זה את זה כאיש ההלכה ראש המעשה. רוקח קורא לברנשטיין "ראש המפלגה שלי", ברנשטיין כמעט ואינו זו מבלי לשמוע קודם את דעתו של רוקח. במפלגה פשטה דעה שרוקח הוא האיש החזק יותר. אולם הכל הסכימו שהנהגת ה"צמח" כמו שלטון שני הקונסולים ברימא העריקה, עולה כל צורה אחרת. אין להם יום מתחרה במפלגה.

פנמה במשרד הפנים. דרכו של רוקח בממשלה לא היתה כולה רצופה הצלחות. בזמן האחרון נחל כשלונות מצללים, ביחוד כשניסה להשתלט על עניני המיעוט הערבי (העולם הזה 809), מוגר על ידי אנשי ב. ג.

תים שאיש לא קרא בהם, חיסול מנגנונים שלמים במשרד, ציינוהו כאיש שונה משאר השרים החדשים, שהיו יותר גמישים, פחות תקיפים.

כל עוד היו הציונים הכלליים באופוזיציה האפילו ברנשטיין על רוקח. הוא התאים יותר לאספת-עם, לויכוח במליאת הכנסת. אולם מאז עבר כובד המשקל של המפלגה מן ה"אסיפה אל הלשכה, השתנתה הערכת הכוחות. ככוח מנהלתי עלה רוקח לאין שעור על נשיא מפלגתו. לרוע מזלו עבר ברנשטיין למשרד המסחר והתעשייה, התלוו כולו בחס"דו של שר האוצר המפא"י, האיש הקובע למעשה את המדיניות הכלכלית.

היחסים בין ברנשטיין לרוקח, בעלי האופי

ר את אשר בליבו. עתונאים ששו לקראת איונות את, ידעו שיענה על שאלה ברורה שובה ברורה של משפט אחד, המתאימה נותרת של עתון.

כשהעיר משה שרת הערה בעניני חינוך, ידע רוקח באספה פומבית שאינו בטוח בשרונו של שרת בעניני-חוק, מבקש מ"נ לאסוף את דיו מעניני-פנים. השרים מפא"יים פנו אליו בתרעומת, דרשו התנצ"ת. תשובתו של רוקח הצטמצמה בשתי לים: שרת התחיל.

אופיינית לדרכו היתה פרשת היתריה-יאה. לפני שהיה לשר, שמע שנכדחת של זד ממייסדי פתח-תקוה חלתה במחלת-יבית, ביקשה לנסוע למשפחתה בחוץ-ארץ. הטיפול בבקשתה נמשך כמה שנים, זתיים בסרוב הממשלה לתת לה היתר-יאה.

הלך לא בוזבו. כשאך התישב רוקח מי זורי שולחן העבודה של שר-הפנים, הוריע כל אורח יוכל לצאת את הארץ כרצונו. יגור להבטחות רבות אחרות, הממלאות הארכיונים, היה הביצוע מהיר וחותר. אדם יכול להגיש בקשה, לקבל היתר-יאה תוך דקות מעטות. ההיתר נכנס ל"קפא אחרי 10 ימים, אם לא התנגד לכך סד ממשלתי אחר.

הסביר רוקח: "בושה היא למדינה כש-שים מנסים לברוח ממנה בבטן אניה.



1951



1947

ישראל רוקח, שר הפנים

אתן לך דוגמה. בחצי תריסר משרדים שונים קיימות מחלקות שתפקידן היחיד הוא לרשום את התושבים. הצבא, המשטרה, משרד-הפנים, משרד המסחר והתעשייה, כולם רושמים תושבים, מוצאים הון על החוקת פקידים, שכל אחד מהם עולה למשלם המסים 2000 ל"י לשנה. במצב כזה אין להתפלא אם יש צורך להטיל מסים על כיריים ומקררים חשמליים.

האם קיומו של משרד-משטרה עצמאי הוא סימן לכפיפות כזאת?

אני יכול ללחח דעה לגופה של שאלה זו, פן יאשימו אותי שאני מעוניין רק בהרחבת משרדי. להלכה אני משוכנע כי כל שר פנים חייב לשלוט במשטרה. זוהי הדרך המעשית היחידה להטיל מרות ציבורית על המנגנון שיש לו השפעה כה מכרעת על גורלו של האזרח.

מה היות עושה לו היותה המעטרה עוברת למשרדך? אני חושב שיש לרכז את כל המאמצים על פעולות של מניעה. 500 שוטרים חדשים, כפי שדרש שר-המשטרה, לא ישנו, לדעתי, את המצב. יש להשתמש בתקציב כדי להקים מועדונים לגורר העווב ולתת לו ארוחה חמה. ילדים הגדלים במעברה עזובה, או באוהל אפל, אין להם כמעט ברירה אלא לפנות לחיים של פשע.

בשיפור האחרונים עשית מאמץ לרכז במשרדך את הטיפול בעניני המיעוט הערבי. מה היתה כוונתך? הטיפול בבנייה הערבית היא דוגמה מאלפת של כפילות. גם כאן יש חצי-תריסר מוסדות המספלים ערבים. לכל אחד יש מדיניות אחרת, ופעולת האחד מתנגדת לפעולת השני. ניסיתי לרכז במשרד את המחלקה הנמצאת כיום במשרד ראש-הממשלה, ולרכז את כל הטיפול.

האם אתה חושב שיש ערך לרכז כל עוד כפוף האפוט-רופים על רכוש הנפקדים למשרד האוצר? אני סבור שיש סיכוי להעביר מחלקה זו.

מה היות עושה, מר רוקח, לו היה כל הטיפול בבניית הערבים נמסר לידך?

הייתי משנה את היחס אליהם. ראיתי כמה מקרים אופייניים. ערבי אחד, למשל, שנפגע על-ידי הכנופיות והפך נכה, ביקש להיכנס למדינה לצרכי רפואי. אשתו מתה מקור בבית-לחם. נתתי לו רשות לשהות במדינה משך ששה חודשים, אולם פקידים רבים פנו אלי כאילו עשיתי עוול. האשימו אותי שהבאתי ערבים למדינה. אולם בשנים מן המקרים עשיתי זאת לפי בקשתו האישית של מר יצחק בן-צבי, נשיא המדינה.

האם יש לדעתך פתרון לבעיית המיעוט הערבי בארץ? עלינו לחשוב על העתיד. אי אפשר לנו לדעת מה יהיה המצב בעוד עשר שנים. המיעוט הערבי נמצא במדינה, והוא יישאר במדינה. יהיה זה פשע אם נהפוך אותו לגייס חמישי. אין פתרון אחר אלא לתת לערבים להרגיש שהם אזרחים שווים זכויות, שהם יכולים להתהלך בינינו חופשיים, לעסוק באופן חופשי בעבודה ובמסחר.

ראיון מיוחד

עם

מר רוקח, ידוע כי התנגדת מאז הקמת המדינה ל-הצטרפות מפלגתך לקואליציה הממשלתית. מה הניע אותך לשנות את דעתך והצביע בעד ההצטרפות? אחרי משפט פראג הגעתי לכלל מסקנה שעל הציונים-הכלליים לשנות את עמדתם. עד אז הצביעו, למעשה, עם מקי" ואנשי סנה נגד הממשלה. אחרי ההתקפה הסובייטית על המדינה שוב לא יכולתי להסכים למצב כזה.

האם נכון כי עזרתה ההצעה למנות אותך לסגן ראש הממשלה? האם נראית לך הצעה זו כמעשית?

לא. מצב הקואליציה אינו נראה מתאים לכך. אנחנו נכנסנו לממשלה לא רק מוכנים להשפיע על חברינו החדשים, אלא גם מוכנים להיות מושפעים על ידם. כך הבינו את מהותה של שותפות. אולם לצערנו שונה המצב. ברצ המכרע עוברים חברי מפא"י בממשלה לשיטה של הצבעה ברור שבמצב כזה אין כל טעם לקואליציה, כי ארבעת השרים הציונים-כלליים יהיו תמיד במיעוט. אפילו אם כמה משרי מפא"י יושטסו בעולם, קשה להניח שאי-פעם יושג מצב בו יהיה לנו רוב.

האם מוכן אתה לקבוע כי השאיפות העיקריות של הציונים-הכלליים בהיכנסם לקואליציה, הומחשו כה?

היו השגים חשובים, אולם בשטחים המכריעים לא הושגה התקדמות מספקת. אני מתכוון, למשל, לביטול הפיקוח על המטבע הור. אנחנו דרשנו זאת, בהצטרפנו לממשלה, אך הדבר טרם הושג. אני חושב כי אין עתיד להתפתחות הכלכלה כל עוד קיים פיקוח זה. שום אדם נורמלי מחו"ל לא ישיקע את כספו בנטיעת פרס, כשעליו לפנות שוב לפקיד ולבקש את חסדיו כדי לקבל רישון למטבע הדרוש לקניית כלי-עבודה. אין פטריוטים כאלה שיסכימו לכך. הגבלות המטבע באו, כביכול, כדי למנוע את בריחת המטבע הור מן הארץ. אולם אין הגיון בכך. בעית הארץ אינה כיצד למנוע את בריחת המטבע הור שאין לנו, אלא כיצד להניע את המטבע הור לבוא אלינו.

מפא"י מהססת לקבל את דרישותינו בשטח זה. האלטרנטיבה היחידה היא חוסר-עבודה. אולם זו דרך פסולה. האם יתכן דבר יותר מאשר בעל משפחה שאינו יכול לספק מזון לבני ביתו? כל הבעיה היא להביא הון לארץ. בלי ביטול ההגבלות לא יבוא הון. **כיצד רואה אתה את תפקידך במשרד הפנים?** התפקיד הראשון היה לצמצם את המנגנון המנופח. נכנסו לעבודה במשרד זה אנשים רבים שכל הכשרתם היא השתייכותם למפלגה מסוימת. איני מוכן לפטר פקידים בגלל השתייכותם למפלגה מסוימת, אולם איני מוכן להחזיק במשרדו אנשים מתאימים לעבודה. שר אינו באיכות מפלגתו במשרדו, אלא באיכות הממשלה. עליו לדאוג ליעילותו. יש לחסל את הכפילות העצומה הקיימת במנגנון.

כמה מתבטאת כפילות זו, מר רוקח?

הלונדוני והגירולס פוסט, אחרי מספר דקות, פנה השוער התמים לחבורת העתונאים הרות" חים, ביקש את עצמם: "האם הוא ברשימה?" ענה אחד מהם בציניות המתאימה למסיבות: "אם אתה מתכוון לשאול אם הוא גוי, ה' תשובה היא כן!" אלסטון עלה.

סיפור אמריקאי שעה שלמעלה הת' פעל דאלס ממספר הצלמים "ממש כמו בניו יורק", ירד משה (מויש) פרלמן, ראש שרותי המודיעין, אל העתונאים הנעלבים, ניסה ל' שכנעם בטענה ש"לא הפסידו שום דבר".

"חץ מזה", ניחם, "אין למעלה מקום, והלא זה סיפור אמריקאי גרידא."



אבא חושי בחברת ידדי שכונת העוני
"מה? שיבוא אלינו!"

נתן ביטוי לרגשותיו לפחות כתבי-חץ מקי' מי אחד, שטילגרף לעתונות בבריטניה: "נציגי הניו-יורק סיימס, ההראלד-טריבון והטיימס הגויים, הורשו להיות נוכחים בפגישת בן-גוריון-דאלס. סופרכם (היהודי), נשאר בחוץ. סוף".

אורחים

כפרה בעזרת מסרטה

בשבוע שעבר גברו הסיכויים שפרשת ביי קורו הסודי של אריק ליט (העולם הזה 210), לא תישאר בודדת. אורחים מגרמניה המשיכו להגיע לישראל במסוזה זו או אחר.

בניגוד לליט, לא היה כלל בטחון שפאול הארלן היה אוהד יהודים, למרות שהוא הע' מיד פנים כאלה, הארלן, היה בנו של במאי הסרט הגרמני האנטישמי היחודי זיס, שהיה עיוות גזעני קטלני של ספרו המצויץ של לואיס פווינסונגר, אנשים שזכו לראות את הסרט, כקעו כי היתה זו הסתה גזענית ברורה, שלא נשמעה לשתי פנים. הגרמנים היו מציגים בדרך כלל את הסרט בארצות הכבושות כי מבוא לפרעות ביהודים.

פאול הארלן לא עשה כאביו, שמצא את מקומו בעולם הסרטים של גרמניה המזרחית. הוא יצא לפריז, התקשר עם גיימס דה-רוט' שילד, מפיק סרטים חובב ממשפחת רוטשילד, שביקר לפני שנה בלזית בתו בישראל.

הארלן הצעיר הסביר לרוטשילד כי בכוחו להפיק סרט על ישראל והיהדות, כדי לכפר על חטאיו הוא, וחטאי בני עמו. רוטשילד הסכים להעמיד לרשותו את הכסף הדרוש.

טורקי צעיר אולם כיון שקשה היה לקונסוליה הישראלית להחתים אשת כניסה על דרכון גרמני, פנה רוטשילד לקונסוליה (המשך בעמוד 14)

הארץ

הבריטים פתחו באש על ספר מצרי (כותרת ביועיות אחרונות).
א. א. תל-אביב
התסרוקת לא היתה בסדר?

בידו. מאחורי גבו של הנער קרא כהנא את תוכן השיחה, שהיה כתוב בפיתקה: "לכבוד הצירות האמריקאית. הגנו מזוירים אתכם כי בניו השגרירות יפוצץ עם בואו של שר החוץ דאלס — חתום: מפ"ם, מקי", הנהג הזעיק את שוטרי התחנה הסמוכה, שמצאו בתא הטלפונים את הנער. הוא התפח בבכי, היכה באגרופיו על קירות התא וילל: "רק אל תספרו לאבי, רק אל תספרו לאבי".

הורי הנער לא ידעו על התעסקות בנם. האב היה מחלק תה בשוק העליה, נעזר על ידי בנו בעסקו הקטן. כאשר גודע לו על המקרה, כמעט איבד את חושי מרוב תמהון. "כאן לבטח קרתה טעות, זה לא יכול להיות", אמר לשוטרים.

רובם הספיקו כבר להקנות לעצמם רגלים מסוכנים של נוער עזוב. תיק משטר' תי נחשב, בחוג זה לדבר רגיל ביותר, כמעט לתעודת-כושר מסיימת.

ביום לצמא לפני כמה חודשים, סילקה העירייה ערמות אבנים מאחד המגרשים. הפכה אותו למגרש משחקים. ראש העיר גייס כמה מדריכים, הטיל עליהם לארגן את נוער השכונה בבילוי בריא ומועיל. המדריכים נכנסו לתפקידם, סיפרו לראש העיר, בהת' להבות, על הישגיהם. אבא חושי ביקש לר' אות את הנערים.

"אם הוא רוצה לראות אותנו", היתה ה' תשובה, "שיבוא אלינו בעצמו". אותו שבוע, במסיבת שבת שכונסה במיוחד למטרה זו, בא אבא חושי אל הנערים.

"לכאורה, לא קרה שם כלום", נזכר כעת ראש העיר, "ישבתי שם, לא נאמתי, לא הר' ציחי. מדי פעם היה אחד הנערים ניגש אלי ומשוחח על אשר בלבו". מאותו זמן הפכו פגישות אלה למסורת. מדי שבועיים, במוצאי שבת, מבקר אבא חושי את הנערים, במועדונם. ביום העצמאות באו אותם הנערים לעזרתו: הם אורגנו ככל רחבי העיר, ליד ברויים שהותקנו במיוחד. הגישו מים לכל האורחים שהצטופפו ברחובות. בות. אחרי כל שותה, שטפו את הכוס. עתה מתכוון אבא חושי לבצוע השלב השני. הוא הצליח לגייס את התקציב (15 אלף לירות) להקמת שלושה צריפים, שיוכלו לספק לנערים בידור (התעסקות חינוכית, משך כל שעות הפנאי שלהם).

אומר ראש העיר: "יתכן כי 15 אלף לירות זה סכום גדול. אבל מוטב להוציא סכום כזה עכשיו, מאשר להוציא סכום גדול פי עשרה להחזקת פושעים בבית סוהר, בעוד שלוש או חמש שנים".

סוף. המגף

"אילו ידע בעל חנות החותמות עברית, הי' חוסך לנו לילות שלמים של נדודי שינה", אמר קצין המשטרה, לאחר שמע את סיפורו של נער שחרחר וצנום, שעמד חיזר בחקירה. לידם חיך גבר לבוש בגד חאקי וחבוש כובע נהגים. דוד כהנא, נהג אשד בקו חולון-תל-אביב, היה הנהג השני, תוך שבוע ימים, שתפס בתחנה המרכזית פושע מבוקש.

משך חודשים נשלחו עשרות מכתבי איום. למקבליהם ניתנו אזהרות חמורות. לאישי מפ"ם ומקי' — על פעילותם המדינית; לבני' לי אולמות — על השכרת אולמותיהם לא סיפות קומוניסטיות; לחנויות הספרים — על מכירת ספרות רוסית קומוניסטית. על המכתבים היתה חתימה שהפחידה רבים: "המגף השחור". היתה זו חותמת גומי ש' הוזמנה על ידי נער בן שבע עשרה, כתוב המכתבים, באחת החנויות בתל אביב, וש' בעליה לא הבין את חתונה, חשב אותה ל' חותמת מועדון ספורט.

מפ"ם ומקי' לבין למשטרה, שחשבה כל העת כי מאחורי החתימה פועלת מחתרת רחבה, נתגלתה האמת, עת חשק כהנא לצלצל אל ידידו ברמת גן. הוא סר אל תא הטלפון-גים הצבורי בתחנה המרכזית, נתקל שם בנער משוחח בטלפון שהחזיק פיסת נייר

עצמם, החודש, אם היה כדאי להכניס את הבולדור לחצר הממשלה. בין השואלים היו גם מנהיגי מפא"י רבים. חשבונם היה פשוט: אם הציגו-הכלליים יוכיחו את עצמם בממשלה, יכולים חוגים רחבים להיתפס לרעיון שהם עשויים באמת לשמש אלטרנטיבה לשלטון המפא"י. אלה שהאמינו כי כמה שבועות בשלטון יוכיחו לעיני כל שהצי"כ אינם אלא חבורה של פט' פטנים חסרי-אונים, נאלצו לבדוק מחוש את חשבונם.

רוקח אינו מקל עליהם. הוא הבהיר לה' לוסין שלא יתן להצר את צעדיו, לצמצם את סמכויותיו. יש לצפות שבשבועות הקרובים יהיה ישראל רוקח איש פרובלימטי במסגרת הקואליציונית.

אולם בסופו של דבר לא יכריעו גורמים אישיים. הנישואים בין מפא"י והציגו-הכ" לליים אינם נישואים של אהבה. אין הם גם נישואים של נוחיות. במקרה הטוב ביותר אלה הם נישואים של חוסר ברירה. מדי חו' דש בחודשו מתעוררת במיטת הכלולות מרי' בה שיתיה צריכה להוביל במישורין לגירוי' שים.

אם כי בי. גיי. לא הלך עד כה בדרך זו, הרי הסיבה היחידה לכך היא שברור שאחרי גירושם אלה פתוחות לפניו רק שתי דרכים. האחת היא שותפות עם מפ"ם, דבר שבן' גוריון שוב אינו מסוגל לו; השנייה כלולה בתוכנית המונחת במגרתו של טדי קולק, מנהל משרד ראש-הממשלה וראשון "הבחור" רים היפים של בי. גיי.

היתה זאת התוכנית שגדונה בחדרו של בי. גיי. לפני שנוצרה הקואליציה הנוכחית, וש' תוצא לפועל בלי ספק יום אחרי מותה. תוכן התוכנית: היסול או צימצום רוב החירויות הקיימות במדינה, הטלת דיקטטורה מסויגית של דוד בן-גוריון ועוזריו הצעירים, להצלת משק המדינה ובטחונה.

נוער

אבא והנערים

שום דבר לא הבדיל את הנער ממאות הצעירים העוברים בפני דוכן השופט, בבית המשפט לנוער עבריון של חיפה: גמוך, שחרחר, רזה, סרבן ומלא חשד. משהקריא השופט את פסק-דין, השמע הנער משאלה מזוזה: "לא תגיד לראש העיר; לא רוצה שאבא חושי ידע שאני לא הייתי בסדר".

השופט לא ידע מה פשר הדבר, חשב ש' אולי משפחת הצעיר היתה תלויה ברצונו הטוב של ראש העיר, קיבלה תמיכה עירונית כלשהי. אך הסיבה היתה הרבה פחות פרו' זאת: "אני שייך למועדון של אבא חושי", הסביר הנער, כאילו היתה זו סיבה מספקת ומוכנת מאללה.

"המועדון של אבא חושי" אינו בנין פאר, עם מיגרש-טיניס ובריכת-שיחית. זהו, לעת' עתה, רק צריף עץ אחד, בכניסה לגמל, מול חורבות העיר הערבית התחתית. במועדון זה מתכנסים, כמה פעמים לשבוע, נערים חיפאים, בני שכונת העוני, אשר אף מוסד אחד לא מצא לנחון עד היום לטפל בהם.



עתונות

יודנריי

בין שאר אמצעי הבטחון בהם נקטו משרד החוץ והמשטרה כדי להגן על גופו של דאלס וחבריו, היתה ההוראה לכלי תת לעתונאים לקרב אליו (פרט למסיבת עתונאים בעמידה, חד-צדדית, עם רדתו של דאלס בלוד). הנימוק: אם ידעו העתונאים את תנועותיו, יוכלו אנשי השמאל שביניהם להודיע על כך למי' תכנני הפעולה הנגדית, להפר את האיסוף.

רוב העתונאים קיבלו את הגזירה בחיוך, נהגו מתמרונים המילוליים של דובר משרד החוץ. מאחר שלא ידעו ממילא איפוא נמצא האורח, לא התרתחו.

האם הוא ברשימה? שונה היה מצבם של עתונאי ירושלים. הם ידעו כי האו' רח נמצא באותו רגע במשרדו של ראש הממ' שלה, אולם הם נאלצו "לכסות" את המאורע מתדיר-המדרגות.

אחרי דאלס וחבריו עלו במדרגות המכוסות שטיחים כל הצלמים, אולם רק שני תותחים בני' לאומיים, בעלי שם עולמי: הומר ביגארט, רחבת-פנים וממושקף, הכוכב של ניו-יורק הייאלד טריבון, שכיכר את הארץ בביקורו החטוף, ודאנה שמיט, גבוה, רזה ואדום-עור, סופרו האהוד של ניו-יורק סיימס, שכבר בילה כאן זמן מה. 15 עתונאים אחרים, מעונינים לא נפחות בסיפור, אולם כולם יהודים (אם כי נציגי חוץ ביניהם), בילו את זמן ביקורו של דאלס במשרד בי. גיי, בחברת השוער.

לעתונאי שלישי, שנראה חשוב במידה ש' תוכהו בכבוד, רוי אלסטון (דוד קורטני), צלצלו הביתה, ביקשוהו למהר לבוא למסיבה. כשבא אלסטון, סופרם הממושקף של הטיימס



תזביה באומן כסרט הגדנ"ע לבנות, שיוני זכיות

קולנוע

דיות ביותר. בין היתר: הפרטים המלאים אודות הפלישה לאירופה, אשר הגרמנים, שלא העלו על דעתם כי הציר הבריטי הוא כה מסומסם (כפי שאכן היה) עד כדי שידע לשמור כך על מסמכיו, היו בטוחים כי נטמן להם פה, לא ניצלו את האינפורמציה שבידם.

אם כי הוליווד שיטשה קצת את העובדות הידועות, צרפה לכל המעורבות גם אשה יפה (דניאל דארייה), הסרט הוא סר פור בלשי ממתח, מבנים ומשחק בכשרון רב.

בין שחקני מבצע ציצור יכול הצופה חד העין להבחין בדמות מוכרת.

"האין השחקן המשתק את זיכרם דומה מאד לאברהם שקלארש הישראלי?" שאל צופה את חברו.

"לא, זהו שקלארש עצמו."

השחקן הצבר עמוקהקול וכבדגוף, חלם מאז ומתמיד לעשות חייל בחוף לארץ, כי יחוד לאחר שחבריו למקצוע, הזקנים ממנו, דחו אותו פעמים אין מספר במנותיהם, כי ימים בהם שחקן צעיר נחשב בתיאטרון הארץ יישראל לגרוע מפיגול, ביחוד שחקן שלא היה לו מבטא רוסי

שקלארש נוד בשנות המלחמה בלהקות צבאיות אנגליות, הופיע במספר מחזות באנגליה, יצא לסיבוב של הופעות יחיד בארצות הברית, הצליח להיות הארצישראלי הי ראשון אשר קיבל בהוליווד תפקיד פחות או יותר של ממש. במבצע ציצור הוא מופיע בשמו הבמתי א. בן-אסתר.

משחקים אפורים — הם אלה שממציא אים שני ילדים צרפתיים בעת הכיבוש הגרמני: סידור בית קברות מפואר לחיות בית, רמשים, שרצים. אולם משחק המוות שהי גדולים עסוקים בו ברצינות של זועה, עשרה בתכלית על הילדים — לער בן עשר, בן איכרים וילדה בת ארבע שאיבה את הוריה בהפצצה אווירית. עמידתם העיקשת של הילדים על מה שנראית להם זכותם הטבעית — ללמוד מהוריהם, יש בה סמליות עמוקה, עושה את הסרט לא רק אחד המשובחים שנראו השנה, אלא גם הוקעה נמרצת של המלחמה.

בקצרה

דון קאמילו. כומר קאתולי וראש עיר קומוניסט מריבים ומחבכים זה את זה. קומדיה משעשעת. משחק מצוין של פרנאנדו מלון סהרה. קומדיה משעשעת או דות בעל בית-מלון בלוב המשנה את טעמו לפי הצבאות החזונים בסביבה. (התקופה: מלחמת העולם השנייה). פיטר יוסטינוב, איכון דה קארלו.



ישראל

המדריכה הצליחה

תהילה באומן לא חלמה להיות כוכב קולנוע. בת ה-18 התגייסה כמו (כמעט) כל בנות גילה, צורפה לגדנ"ע, נשלחה לאחר ממחנות ההתעוררות בהם, מנסה הגדנ"ע להטביע את חותמו על בני המעבדות.

באחד הימים הופיעה במקום חולית-צילום של הגדנ"ע, ביקשה להסריט סרט דוקומנטי-טרי. הבמאי השקיף סביבו. חיפש מדריכה נאה שיוכל להבליטה על הבד. מבטו חלף על פניה של תהילה — אחר חזר אליה. כשהחלה עבודת ההסרטה, מצא כשרונה הקולנועי של המדריכה חן בעיני המסריטים. הם החליטו לסטות מדרכם. אף שהחלו כבר בהסרטה סרט שהיה דוקומנטרי גרידא, ניגשו עתה להרכיב עליו עלילה בעלת שני כוכבים — תהילה, המדריכה, וסעדיה, חימני בן-מעברה.

ציונות מול ציונות. תוצאת הנסיון היא סרט אנשי על מביצע ההתעוררות. אם גם נימתו התעמולתית המוגזמת מפריעה קצת לצופה להתרשם מן הציונות האמיתית המתבטאת בסרט — קליטתו של הנער ב' תנאים החדשים, בריחתו כשמנסים לכפות עליו משטר של שוויוניות עם הבנות, הצלחתה הסופית של תהילה לרכוש את לבו — ואת נפשו.

הסרט, אחד מארבעת הסרטים הדוקומנטי-טריים של חולית-הצילום, הוצג החודש בפני קהל מוזמנים. הוא הוכיח מחדש שישנו ב' ארץ חומר אנשי גלמי טוב למישחק ריאליסטי — ושכדאי למעט בתעמולה שקופה.

סרטים

הזיווג המוצלח הוא סרט אמריקאי אודות זוג לא מוצלח ביותר, ואפילו לא יוצלח. כדי שהסרט לא יהיה עצוב מדי, האשה היא גידי הולדיי, ובכדי שלא יהיה עליו מדי, ילדה הפעוט טובע באגם, בערך באמצעו של הסרט.

באופטימיות אמריקאית אופינית מוכיחים, המחברים כי גירושם (הזוג מבקש גט ב' תחילת הסרט, ניחם זמן, הם מיתורים, למרות העובדה שבארצות הברית מתגרשים יותר מאשר בכל ארץ אחרת בעולם.

כל זה מאד משעשע את הקהל, פרט, אולי, את אלה שיש להם בבית נשים הדומות לגידי הולדיי, בסרט.

במעגל השקר הוא סרט אמריקאי מפתח אחר. הפעם האשה (ג'ון קרפורד) פ' חות סימפאטית, מנסה זמן מה בהצלחה (כדי שלסרט יהיה תוכן) להשתלט על בעלה, אך לא לאורך ימים (כדי שלסרט יהיה סוף). הסרט המבוסס על מחזה מלפני כעשרים שנה מאת ג'ורג' קלי, עושה רושם כזה.

מבצע ציצור הוא סרט אודות מבצע ציצור, עובדה מפתיעה פחות מעובדות ה' מבצע עצמו, אחד המאורעות המוזרים ב' תר במלחמת העולם השנייה. ציצור היה ה' כינוי שנתנו הגרמנים לשמשו האישי של ה' ציר הבריטי באנקרה, ששמש להם מקור לא אכזב של תעודות בריטיות חשובות וס'ר

של היחסים האנגליים-מצריים, שדורה לק' ראת ש'א. כעוד יום-יומיים, הבטיחו להם הפרשנים המוסמכים ביותר, יתלקחו הקרבות באזור תעלת הסואץ. הבריטים כבר החישו למצרים תגבורת מקפריסין וממלטה, יחידות נוספות, על כל צידן, עמדו להפליג לאזור המריבה מבריטניה עצמה.

בצד המצרי, גברה נימת ההסתה ההיסט'רית בנאומו המנהיגים ובשידורי הרדיו, הוכ'רו על רישום כללי של מתנדבים למלחמת הקודש, יחידות הקומנדו באזור התעלה קיב'לו הוראות מפורטות ממטה ההפיקה בקהיר. העתונים, אשר משך שבועות רבים היו מל'אים מאמרים, צילומים וציורים שהסיתו למל'חמה, הביעו עתה את "תביעת העם" לשית'ור מדי של המולדת. הכל עשה את הרושם כי נבואות הפרשנים השחורות ביותר תת'קיימנה בקרוב.

אך במקום הידיעות על גל הטיור הרא'שון, באו מאמרים ארוכים שניתחו את סיבות השקט היחסי שהשתרר בחזית המצרית. שני הצדדים, נאמר, הסכימו לשביתת-נשק של חודש ימים, עד אשר ישוב שר החוץ האמ'ריקאי להשיגנטון.

מתי יישמע הגונג? אם ההפוגה מנעה שפיכת דמים רצינית, הרי שלא הביאה כל שינוי בורה הפוליטית. העתונות המצרית תיארה את המצב כשלב ביניים. הזרמנות אחרונה לגיוס כל האמצעים לקראת המאבק החייב לבוא.

"זהו שקט שלפני הסערה", הכריזו חבר מועצת ההפיקה אחר סאדאת. "וכמו לפני כל סערה, עלינו להתכונן לקראתה, לחזק את ביתנו, להיות דרוכים למלחמה."

חסן אל-חודייבי, מנהיג האחים המוסלמים, הבטיח לגייב להעמד לרשות המאבק את כל חברי הארגון, המאורגנים ביחידות לוחמות מאומנות. "אחריהם עומדים כל מיליוני ה' מאמינים המוסלמים ברחבי העולם", הודיע בבטחון.



עבד אל-נאסר בראש הצעדים, אל התעלה (אל-מוסאווה, קהיר) לגברים, הבטחת דמים

אל-ג'נא, מלת הקסם המצרית, שפירושה הפיגיו, שוב הפכה תביעתם הראשונה של הפגנות הרחוב. בשנת 1945 הכריזו הסטודנ'טים כי לא ישבו ללמודיהם, בלי אל-ג'נא. לפני שנתיים תבעו רבבות מפגינים את הס'ר דאן ואל-ג'נא. השנה מוכנים המצרים גם לשלם את המחיר המלא של אל-ג'נא. רק בדם ובאש נשיג את עצמאותנו", הבטיח מוחמד ג'יב בהופעה בפני סטודנטים. "נמות בשביל המולדת!" היתה תשובת המאוינים.

האנגלים, לעומת זאת, לא הרבו בדיבורים. חייליהם באזור התעלה התהלכו חמושים בכל שעות היום, הקימו מחסומים, בונקרים וביצורים, התחפרו בנקודות הגנה. אם ית'חילו המצרים בפעולות טרור בקנה מידה רציני, תהינה ידי האנגלים מלאות עבודה להגן על רשת המחנות הפזורים, שלא הוקמו כעמדות הגנה.

שני הצדדים דומים למתאגרפים בזירה. משך שנים התאמנו והתכוננו לקראת המיב'חן הגדול. עכשיו מחכים הם רק שישמע הגונג כדי להלום איש ברעהו.

השאלה שוב אינה אם יישמע הגונג — אלא: מתי יישמע.

מבעד למסך החול

מיסטר דאלס חוקר ולומד

אך הספיק פוסטר דאלס להשיב להצדעת קצין הלגיון בשער מגדבאום, ניתך עליו זרם אדיר של תלונות ותביעות. סכרי הער'בים, שהאורח הנכבד לא יכול היה לפותחם בשיחותיו עם ג'יב, לפני שלושה ימים, נפר'צו לרחותה.

הפניה הראשונה באה בבית הקונסוליה הא'מריקאית בעיר העתיקה של ירושלים, במ'סיבה שנערכה לנכבדים המקומיים. עארף אל-עארף, פלסטינאי ידוע, חבר בית הג'נב'חרים הירדני, היה הדובר העיקרי: אמריקה עשתה שגיאות רבות במרחב. היא אשר עוודה את היהודים, היא המממנת אותם כיום, היא האשמה במצב הפליטים הערביים. אמ' גם דברים אלה אירעו תחת שלטון המפלגה הדמוקרטית, אולם הם נזקפו לחובת אר'צות-הברית ועל המשטר הרפובליקאי לתקן את המצב העגום.

מוכירו של דאלס רשם את הדברים לעיון בשעת סיכום המסע. דאלס עצמו מצא לנחוץ להעיר כי חכוכי המפלגות של ארצות-הב'רית הם עניין פנימי של האמריקאים, לא נושא לויכוחים עם מדינאים זרים. הערבים הכינו את הרמן: דעותיהם על טרומן ייחסו למדינת ישראל לא הנוכרו שנית בפני שר החוץ משך כל סיורו.

האנגלים קילקרו. לעומת האדיבות הסרבנית של המצרים והתכליתיות התמצ'ית של הישראלים (ראה במדינה), זכה דאלס לשלל עשיר של תוככים, תלונות, בקשות והבטחות בשאר מדינות ערב. הוא שמע על ענייני הפליטים הערביים, תוכניות פיתוח והשקאה, עניינים צבאיים ותרבותיים, נשק, מסחר, נפט. אולם בנושא העיקרי שהביא אותו למרחב — ברית הגנה מרחבית — לא יכול היה כמעט לנעת.

עמדתה העיקשת של בריטניה במשא ומתן עם מצרים (ראה להלן) שמטה את הקרקע

מתחת לרגליו של האמריקאי. במצב של ערב מלחמה עם האנגלים, לא היתה מצרים מו'כנה לדון בכל ברית צבאית עם המערב. ללא השתתפות מצרית, לא היה שום ערך לשיחות על ברית הגנה.

גם עמדתן של שאר ארצות ערב — וב'ראשן הלבנון, סעודיה ועיראק — כעניין זה, השתנה בשבועות האחרונים. הן לא גילו עתה שום נכונות יתרה לדון בארגון הגנה שיוקם על אף העדרה של מצרים ממנו.

פוסטר דאלס, שבא למרחב בתקוות רבות, ובכוננה ליצור עובדות ממשיות ביותר, נאלץ להסתפק בהכרח שחזרה ונישנה: "לא באתי אלא כדי לחקור וללמוד". אכן לא היתה זאת הודעה דיפלומטית חמקנית, אלא עובדה קרה. כי גם אילו רצה שר החוץ של ארצות-הברית לא היה יכול לעשות משהו ממשי בסיוור הגוכחי.

האנגלים קילקלו לו את ההדומנות.

מצרים

ושוב: אל-ג'נא!

מאויני תחנות הרדיו וקוראי העתונות בכל רחבי העולם עקבו אחרי ההתפוררות המהירה

הודו סיני

שלשה אלכים רעים

הוד מלכותך, צריכים לעשות משהו! קרא הקצין הצרפתי, שכל תנועותיו גילו עצבנות קדחתנית. הוד מלכותך, סיסמא אנג' מלך לאוס, משך בכתפיו. הוא ידע שגורלו כידו כחות עליו גימ. כך למד באוטמה בודהא, אשר סללו הענקי רמו לו מבית המקדש שמול ארמון המלך.

הצרפתים הסיסו צנחנים לבירה. בחשיג' סון ובולונדון אצו רצו הדיפלומטים. בסין ובמוסקבה התכנסו קצינים על מסות ותח' זיות של מנהאוויר. רק במקום אחד שרר שקט מוחלט — בארמון הוד מלכותך, מלך לאוס.

השבוע נחבר כי המלך היה החכם יותר. ראשיהחצים של הצבא הקומוניסטי, שהת' קרבו לבירה עד למרחק של מיצעריום, נעלמו באורח פתאמי כלעומת שבאו. הס' בה המתקבלת ביותר על הדעת — עונת הג' שמים עמדה להתחיל, הקומוניסטים לא רצו לשקוע בבוץ במרחב הפתוח.

גדולים ושמינים ועצלנים. כמה מאות קילומטרים מדרום לבירת לאוס, בעיר פנופן, ישב מלך אחר. יותר צעיר — הוד מלכותך מלך קמבודיה. המלך בן ה-34 שולט על הקטנה שבין שלוש המדינות של הודו סיני. כמו שני חבריו האחרים, הוא הומלך עלידי הצרפתים.

אולם מלך קמבודיה הוא אדם לאומי. ואין הוא אוהב שמוכירים לו את בעלי חסותו. כשעשה זאת קמבודי צעיר בשם סון נגוק טאן, שהכריז כי המלך הוא בובה צרפתית, רתח הוד מלכותך. הוא אסף את צבאו, רדף אחר הפושע. סון נעלם בהרים, לא נראה מאז.

בני קמבודיה אוישים למאירעות עוד יותר מבני לאוס, אם יש אוישות גדולה מזו. הסיפור האופייני לעם זה, כפי שסופר בידי קמבודי: „באגם הגדול שלנו, ששמו טוני לח סאם, ישנם דגים עצלים. כשיורד הגשם מתרוממים פני האגם, מכסים את השטח מסביב, השרוף שרצים. הדגים העצלים אוכי לים את השרצים, גדלים ומשמינים. הם מור' לידם הרבה דגים קטנים, שגם הם גדלים ומשמינים ומתעצלים. אז פוסק הגשם, האגם מצטמק, אנתנו חותרים אל לב האגם, מושי' טים רשת, והדגים ממלאים את הרשת בצע' לות אופיינית. כך הופכים גם אנתנו גדוי לים ושמינים ועצלים.”

לא כדאי למות. כשקראו הצרפתים לקמבודים לקום ולשאת נשק כדי להתנגד כנגד הקומוניסטים, ענו בני הארץ בפיהוק רבתי. רק המלך, שהוא צעיר ונאמן לעמו, מצא את ההסבר הלאומי: „אין אנתנו רוצים למות למען הצרפתים... על הצרפתים לתת לנו קודם כל את חרותנו!”

הצרפתים התיאשו משני המלכים גם יחד, הפנו את תשומת לבם העיקרית למלך השלי' שי, הקיסר לשעבר באו דיי, שליט ויאטנאם, המדינה הגדולה ביותר של הודוסיני — שי' היא ברובה המכריע בידי הקומוניסטים.

אלא שהחודש איכזב אותם גם באו דיי. בבית הכפרים הצרפתי קם אחר הצעירים, גילה שעורירה נוראה, שהעשריה את באו דיי ואת בני חצרו, שדדו סכומים עצומים מאוצר צרפת. הסכום השודד הגיע כמעט לשליש הוצאות המלחמה בהודוסיני. התחבולה של באו דיי היתה פשוטה ב'

כי ההתלהבות למשא ומתן קיימת, בעיקר, בחשיג'סון, לא במרד.

אכן, פרנקו יכול היה להרשות לעצמו להשהות את המשא ומתן. סיכוייה המסח' ריים של ספרד גברו לאחרונה לאחר חתימת הסכמים-כלכליים עם צרפת ועם גרמניה. ספרד הצליחה אף לקשור קשרי מסחר עם כמה מארצות המרחב הים תיכוני.

שמן לגלגלים. הבנק לייבוא וליצוא האמריקאי העניק לספרד עוד לפני פתיחת המשא ומתן מדריד-חשיג'סון אשראי בסך



סיסמא אנג' מלך לאוס
הוד מלכותך, אתה גנב!

ספרד

עצמאות מעל הכר

12 מיליון דולר, כנראה, כדי לרכך את לבו של הקאודילאו. אך פרנקו לא מיהר, הסתגר בחוליות, איפשר לפקידים נמוכים יחסית לנהל את המשא ומתן במרד — משא ומתן שאין לו כל ערך ללא אישורו הסופי על ידי פרנקו.

סיכס, בקנאה, השבעון הבריטי אקונו' מיסט: „דבר אחד ברור: הגנרל פרנקו הר' כיון כי ממשלה המעמידה את עצמאותה הלאומית מעל לכל והמוכנה להכריח את עמה לסבל ולצנע, יכולה להתמקח כשחת זכויות אפילו עם מעצמה אדירה כארצות הברית.” דברים אלה צלצלו כהספת מוסר בכמה בירות בעולם, מלונדון ועד ירושלים.

הודו

ויכוח ידירות

כיצד מאלצים עת'ן, המותח על השלטון גות בקורת חריפה מדי, לשנות את הטון ואת הקו שלו? זוהי שאלה שנשאלה לא פעם אפילו בממשלות הדימוקרטיות ביותר.

בהודו נתגלתה שיטה פשוטה: עתון ה' חוקף את הממשלה, מפסיקים למסור לו מודעות רשמיות. כך ארע, לא מכבר, לעתון החשוב (בלשון האנגלית) טיימס אופ אינדיה. עורך העתון, פראנק מוראס, יצא בבקר רת נמרצת על מדיניות איסור המשקאות החריפים של ממשלת הודו. לפי החוק, אסור למכור איש משקאות חריפים, אלא לפי פקודת רופא. מוראס גילה כי פקיד ממשלה רבים, ביניהם אף שופטים, לקו ב' מחלות שונות, מאז יצא החוק. הצד המשר' תף לכל המחלות: האלכוהול משמש להן תרופה בדוקה.

כאשר תקף מוראס את אחד מחברי בית 'נבחרים, החליטה ועדת הבית לדרוש מאת 'עורך המגזין, אחרת, קבעה, ייאסר.

בינתיים הודיע מושל מחוז בומביי, אהמ'ן דאסי, כי, באם לא יחול העתון מהתקף את שתיית התיסקי, הקוניאק והגין על ידי אישים ידועים וידועי חולי, תחול הממשלה לפרסם בו את מודעותיה, המכניסות לו סכומים גדולים מדי שנה.

ליתר בטחון. מוראס החליט לא לקחת את דבריו בחזרה, יצא, ליתר בטחון, מג'ור לות הודו, הגיע לאנגליה ואיים לפנות, ביחד עם חבריו העיתונאים הבריטים, בתלונה חריפה לאר'ים.

ניסה נספח העיתונות בשגרירות הודית בלונדון לשכך את הסערה, הודיע: „איש לא איים לאסור את מוראס... לא הוטעל לחץ כלכלי על העתון... היה רק ויכוח ידירות...”

בינתיים הוסיפו כוסיות האלכוהול להת' רומם בבתיהם של אישים בעלי פרוטקציה בהודו היבשה.

ארצות הברית

בית הסוהר עדיך

גורדון מילנר (22), טוראי צבא ארצות הברית, סיים את תקופת אמוני היסודיים עמד להשלח לחזית קוריאה. מילנר ידע כי החוקה הצבאית קבעה שאם יסארו לו רק תשעה חודשי שרות עד לשיחרור לא ישלח לחזית, כי אם יישאר בארצות הברית.

בטרם עמד להשלח לחזית, קבל מילנר חופשה ממושכת והוראה להימצא בתאריך מסוים בנמל ההסענה, להצטרף ליחידתו. אז צץ בלבו רעיון טאוני: להעזר מן המקום באותו תאריך, להמציא במשך 29 יום מחזן לשטח צבאי, אולם ביום השלושים לגל עצמו למחנה צבאי זר, התייצב שם, כדי שלא להתחשב לעריק ממש, דבר הכרוך ב' עונש כבד.

מובן שהובא מיד בפני בית דין צבאי, שהטיל עליו מאסר של כמה חודשים. כשיצא מכית הסוהר הצבאי, כבר לא נותרו לו תשעה חודשי שרות, והוא נשאר בתפקיד במולדתו.

שיטה מוכמנת זו כדי להתחמק משרות בחזית קוריאה, נראתה לחיילים אמריקאים רבים ומאות הצליחו בדרך זו להשתמש מ' שרות בחזית.

ישר לחזית. כשגילו שלטונות הצבא את הענין, החליטו לנקוט באמצעים חריפים. האמצעים: כל חייל שערק משרות בחזית ונתפש, יועמד לדין, הדבר יירשם בתיקו ה' אישי אולם פסק הדין יבוטל, והחייל ישלח מיד לחזית. הצבא האמריקאי פתח במיוחד לשם כך שרות מטוסים קבוע פעמיים בשבוע בין סן-פרנסיסקו לסיאול.

ומותה



דרך המפלגה החדשה

ראיון זה הוא הראשון במדור זה שיהיה מדור קבע. העולם הזה: מטרתו להביא לקוראים את דעתם של אנשי ציבור באופן בלתי-אמצעי, בעזרת שאלות שאין מונחן להתווכח עם הנשאל, אלא לכוון אותו במסירת דעותיו על הנשאלים המעניינים את הציבור. ד"ר משה סנה מסר תשובות אלה בעל-פה למחרת כינוס היסוד של מפלגת השמאל הסוציאליסטי בישראל (ראה במדינה) בראיון אישי עם עורך העולם הזה: התשובות נרשמו במקום.

ד"ר סנה, מה גרם לבחירת השם של "מפלגת השמאל הסוציאליסטי בישראל"?

שום מארכסיסטי לא היה מצוי לי שאלה כזאת. ראשית כל, מפני שהסוציאליזם לא יוצא בבת אחת בעולם כולו, ולכן השאלה היא כבר בלתי קונקרטית. כלומר אנטי-דיאלקטית, כלומר בלתי-דינמית.

שנית, זוהי גישה מטפית טיפוסית, להציג במצב נתון לא את הבעיות המנסרות במציאות הנתונה של מצב זה, אלא בעיות משוערות לא של הזמן הזה, לא של המצב הזה, שלישית, כפי שהסברתי קודם, העליה איננה מטרה, ולא אידיאל, אלא תוצאה של משטר המדכא יהודים, ובכך, אכן יקום משטר שההפליה הלאומית לא יתכן בו כלל, וכלל, ממילא לא יהיה הכרח ביציאת יהודים, ובאין סיבה, אין גם תוצאה.

על אף כל זאת, אין זאת אומרת כי בתנאי הסוציאליזם לא יתכן ריכוז טריטוריאלי של עם מסוים, אלא שהסיבה לא היא אחרת לגמרי. לא רדיפות הגורמות לנודדים, אלא ריכוז לאומי לטובת צורכי הבנייה הסוציאליסטית. יש לכך דוגמאות רבות, כמו ריכוז הארמנים ברפובליקה הסובייטית הארמנית.

אך אתה רואה את עתיד היחסים בין מפלגתך ובין מקימי?

יחסים אלה יהיו יחסי שיתוף-פעולה הדוקים ונרחבים. אנחנו מאוחדים עם מקימי בארבעת ענייני היסוד של המציאות הישראלית:

שיתוף המדינה מהשיעבוד לאימפריאליזם האמריקאי ומהצטרפות לבריתות מלחמתיות; הגנת רמת חיוני של העם העובד מפני יוקר המחיה, אבטלה, עומס המסים והורדת השכר הפיננסי; הגנה על החירויות הדימוקרטיות מפני סכנת פאשיזציה של המדינה; גיוס הכוח להפלת הקואליציה בן-גוריון-רוקח, להקמת קואליציה רחבה, עממית-דימוקרטית, אנטי-אימפריאליסטית. מטרת אלה בעצמן קובעות את מידת השותפות בינינו לביניהם. ענין איחוד שתי המפלגות אינו עומד כעת על הפרק.

מה הקואליציה שהיית רוצה להחליף בה הקואליציה הנוכחית?

לא אוכל להשיב לך על שאלה זו כפי שוראי היית רוצה, על ידי מגין המפלגות שתחתפנה בקואליציה אחידה. לפני שתתום הקואליציה העממית תבואנה תמורות עמר קות כאלה במפלגות הקיימות, שקשה יהיה לך להכיר אותן. לכן אענה לך על שאלתך לא במגין מפלגות, אלא במגין שכבות ציבוריות. כיום השלטון בארץ נמצא בפועל ממש לא בידי השרים המחזיקים בחיקים, אלא בידי ההון הפיננסי האמריקאי, המכתיב את רצונו לשרים אלה. בן-גוריון טועה אם הוא סבור שהוא ראש המשטר. אולי הוא, לכל היותר, ראש המשטרה.

המשטר הוא בידי השגריר האמריקאי, בידי המפקחים וה"יועצים" האמריקאים, אשר השרים אינם אלא עושי רצונם. המשטר זה נהנים בארץ רק הספרטים הגדולים, היבואנים הגדולים, הבנקאים הגדולים ואתם, תעשייתנים גדור לים שעשו שותפות עם ההון הזר. כל שאר השכבות נמצאות מקופחות על ידי המשטר הקיים. מקופחים הם הפועלים והפקידים, מקופחים הם החקלאים העובדים, מקופחים הם בעלי המלאכה, בעלי התעשייה הזעירה והבינונית, מקופחים התחזנים הקטנים, מקופחת האינטליגנציה העובדת, מקופחת האשה העובדת ועקרת-הבית, מקופח הנוער העובד והלומד.

הקואליציה העממית-דימוקרטית מכוננת לשותפות בין כל השכבות האלה, כלומר בין מעמד הפועלים, שכבת הביניים והבורגנות הלאומית, נגד ההון הזר, ונגד שותפיו וסוכניו הישראליים.

מי יעמוד בראש קואליציה זו?

מובן כי בראש קואליציה עממית רחבה זו יכל ללמוד רק מעמד הפועלים, בהנהגתו הסוציאליסטית.

מה יחס המפלגה החדשה המאבק המתנהג בארצות ערב?

בארצות הקולוניאליות והקולוניאליזם למחצה של אסיה ואפריקה מתחולל מאבק עז בין העמים הנדכאים והמושפלים, לבין המעצמות המערביות האימפריאליסטיות, הרוות בהם.

ממשלת ישראל הנוכחית עומדת לצד המערב נגד עמי ערב, ושאר עמי המזרח המערב.

המדיניות שלנו היא כמו בכל השטחים גם בשטח זה הפוכה מן הקצה אל הקצה. אנחנו עומדים לצד המאבק המשחרר של עמי ערב ושאר עמי אסיה ואפריקה נגד הדיכוי

מפלגה מארכסיסטית המבוססת על סוציאליזם מדעי, חייבת לדייק גם בהגדרת השם שהיא נותנת לעצמה. שמה של מפלגתנו, למשל, איננו מדויק, כי אין זאת מפלגת הפועלים המאוחדת, גם השם מפא"י איננו אמיתי, כי אין זאת מפלגה של פועלי ארץ-ישראל. בארצות הדימוקרטיות העממיות קורא את לעצמן בשם "מפלגת הפועלים המאוחדת" רק אותן מפלגות שהגיעו לאיחוד בין כל מפלגות הפועלים שהיו קיימות לפני כן (כמו בפולין).

אנחנו הגדרנו את עצמנו כמפלגת השמאל הסוציאליסטי, כדי, מצד אחד, לפתוח את הקו המבדיל בינינו לבין מפא"י, שהיא מפלגה סוציאלי-דימוקרטית ימנית, ומפא"י, שהיא מפלגה סוציאלי-דימוקרטית צנטריסטית. מצד שני, כדי להבליט שאין אנחנו מתכננים להקים מפלגה קומוניסטית שניה, מתחרה במפלגה הקומוניסטית הקיימת. אלא מפלגה של ה"אגף השמאלי" של המחנה הסוציאליסטי בישראל, אשר שיר תוף הפעולה עם המפלגה הקומוניסטית הקיימת הוא אחד מסימני ההיכר שלו.

מה ההבדל בין המפלגה החדשה לבין מפא"י?

במלים פשוטות אפשר להסביר זאת כך: לפי מפא"י, ה"מארכסיזם-לניניזם" הוא תיאוריה, אשר חלה על כל תזיונות הטבע והחברה האנושית, חרץ מהשאלה היהודית הלאומית. בשביל השאלה הלאומית, היהודית, מקבלת מפא"י את האידיאולוגיה של הבורגנות היהודית, הנקראת "ציונות". אנחנו אומרים שהתיאוריה הסוציאליסטית, המקיפה ב"באור אור" ובהרחבה אחת את כל תופעות הטבע והמין ה"אנושי, ואת כל התקופות ההיסטוריות, את כל הארצות וה"עמים והמשטרים, איננה יכולה, לפי טבע ברייתו, להשאיר מקום בשביל יוצא מן הכלל כל שהוא, אלא אם כן דוחים את השקפת העולם הסוציאליסטית המדעית בשלמותה. מכי הן שאין אנו דוחים, אלא מקבלים אותה, הרינו מקבלים אף זה גם לגבי הבעיה היהודית.

במה אתה חורק עם התפיסה הציונית של מפא"י?

אם אתה רוצה, זהו אותו הבדל אשר קיים במשך כל-אופי שנות המחשבה האנושית בין התפיסה האידיאליסטית לבין המטריאליסטית.

הציונות קובעת לעצמה מלכתחילה רעיון, אידיאה — לרכז את העם היהודי בארץ-ישראל. לאידיאה זאת היא מבי קשת לכופף את המאטריה, את המציאות, כדי להגשים את הרעיון.

זוהי גישה אשר המחשבה המטריאליסטית הדיאלקטית אינה יכולה בשום פנים ואופן לקבלה. אנחנו בודקים קודם כל את המציאות, את החוקים השולטים בה בזמן קונקרטי ובמקום קונקרטי, מגלים את הסיבות הגורמת לחזיונות שונים בטבע ובחברה, ולפי בחינה קונקרטית אנו קובעים את דרכי פעולתנו.

מה אם כן ההבדל בין הציונות ובין ה"ריכוז הטריטוריאלי" כפי שאתה תופס אותו?

אנו רואים את מקורם של הרדיפות, הפרעות, הגירושים, השחיתות ובכלל מקור סבלותיהם של היהודים, לא בעצם עובדת פיזורם בעולם, אלא באופי של המשטר החברתי אשר מוליד את ההפליה הלאומית, האיבה הלאומית בכלל, ואת האנטישמיות בפרט. בתקופתנו, מקור סבלות היהודים הוא האימפריאליזם. לכן גם פתרון הבעיה היהודית מקופל בבעיה העולמית של מיגור האימפריאליזם והקמת הסוציאליזם.

אולם עד אז, גורם האימפריאליזם בארצות שונות ובזמן שונים גורם להכרח בשביל יהודים לעזוב את ארצות מגוריהם. הכרח זה נהפך לעצמך ל"צורך" דימוקרטי, אשר המחנה הסוציאליסטי רואה לפתור לחובה להביא אותו על סיפוקו, אם כי הוא יודע כי על ידי כך אין הוא פותר את הבעיה באופן שורשי.

לכן, במידה שהיציאה של יהודים מארצות הפלייתם, ועליהם ארצם, היא צורך ממשי, ולא מדומה, הרי אנחנו בהחלט בעד סיפוק הצורך הלאומי והדימוקרטי הזה. אם להוריד מכל הענין את המסווה הגאוגרפית-סוציאליסטי, הרי האמת היא כי ההסתדרות הציונית וממשלת ישראל, הדוגלות בקיבוץ גלויות, אינן מביאות את הצורך הזה על סיפוקו, מפני שהמשטר השורר בארץ הכשיל את הקליטה של העולים אשר כבר באו, והוא בדיעבד נעל את שערי הארץ לפני עליה נוספת. כיום אין עליה לארץ, אלא יש יציאה מן הארץ. במשטר שאנו מבקשים להקים, לא יתכן אבטלה, כי הייצור עולה בהתמדה, והוא זקוק כוח אדם בלי הגבלה. על כן משטר הדימוקרטיה העממית הוא היחיד אשר יהיה מסוגל לקלוט את העולים בהתאם ובעתיד.

ד"ר סנה, האם היה הסוציאליזם מונח היום ככל העניינים, הרי היה נשאר גם אז לפי

מצד המעצמות המערביות. זהו לא רק ענין של צדק, זהו גם ענין של האינטרס הלאומי שלנו. העמים השכנים יישארו כאן לעולמי עדי, והבסיסים והזכויות הזרים כעשן יחלופו. פנינו לאחזה עם העמים שבשכנותם הטובה מקופל כל עתידנו הלאומי.

ד"ר סנה, מאחר שבכינוס היסוד היו מונחים גם חברי המפלגה כמשך יד-חנה וחברים ש עדיין שייכים למשקלים אחרים. וכן אנשים ש נרשמו למשקלים, מה מדיניות המפלגה החדשה בדפי התנועה הקיבוצית?

המדיניות שלנו איננה להוציא חברים מן הקיבוצים. התנגדנו לגירושם של אלה שגורשו. אנו מתנגדים לנסיון לנשל את קיבוץ יד-חנה מאדמתו, ואנו דורשים חופש דעה פוליטית בתוך הקיבוץ, שיאפשר לחבריו להיות נאמנים לדעותיהם, ועם זאת לקיים בנאמנות את המצוות המשקיות והחברתיות אשר הקיבוץ מטיל על חבריו. אנחנו נפרדנו ממפא"י לא כדי להיבדל מהציבור העומד מאחורי מפלגה זו. אנחנו נפרדנו ממפא"י כדי להיפגש איתה בחזית פועלית מאוחדת ובחזית עממית מאוחדת. סירובה של מפא"י היום לשותפות כזאת אינו אומר ש היא תוכל לעמוד בסרובה מחר ומחרתיים. הקיבוץ המאוחד והקיבוץ הארצי, נגור עליהם להיות במחנה אחד עם ה"שמאל הסוציאליסטי ועם מקימי, אם הם רוצים לשמור על דמותם הרעיונית והחברתית.

אם הקיבוץ לא יתן ידו להפלת המשטר, יקדים המשטר ויפיל את הקיבוץ, כלומר יקעקע את יסודותיו הקולקטיביים או יחרסו אותו כלכלית.

כיום עומדת לדיון בכנסת הצעת חוק ה"עבירות נגד המדינה" שאחת ממטרותיה ה"שקופות" היא ללא ספק להכריז על מקימי ועל מפלגתך כעל "ארגונים עוינים" אשר החש"תיבות אליהם תהיה עבירה פלילית. את תנאי המפלגה לגבי פגיעה כזאת מצד הממ"ש?

מחשבתנו עכשיו איננה נתונה לבעיה מה נעשה אחרי שהחוק יעבור בכנסת, והממשלה תשתמש בו נגדנו. מחשבתנו עכשיו מופנית לתפקיד אחר — לגייס את דעת-הקהל, ללא הבדל השקפה ושייכות פוליטית, נגד חוק פאשיסטי זה, אשר ינהיג שרירות ועריצות בארץ, ויעשה מכל אורח ישרלב מועמד ל"אויב המדינה".

אם הציבור יבין את כל התועבה הפאשיסטית הטמונה בחוק זה, יש אפשרות על ידי לחץ המוני, למנוע את אישורו ולהרתיע את המחוקקים הנכבדים מאנשי הקואליציה השולטת מלאשר את התועבה המחפירה והמבישה הזאת.

מה פענו הממשלה ומפלגותיה עד כה נגד מפלגתך, וכיצד חושבת המפלגה להגן על חבריה נגד פעילות-עושה בעתיד?

במפלגה שלנו נמצאים כיום מאות חברים, שפיטרו מן העבודה או גושלו מיישוביהם, בעזן הצטרפות לשמאל הסוציאליסטי. פעולתנו נגד פטרונם, גירושם ונישולם, איננה אלא קטע במאבקנו הכולל להבטחת חופש הדעה בארץ.

אם שיטת הבחירות לכנסת השישית תשונה, כפי שיש להניח, את הציונות מרשימות שראש תשנה, לא מקוננות הבחורים, מה תהיה מדיניות מפלגתך?

נגד מזימה אנטי-דימוקרטית זאת של בן-גוריון ורוקח עומדים לרשותנו רק שני אמצעים — (א) להקים גוש-בחירות של השמאל הפועלי על הבסיס הרחב ביותר, (מקי השמאל הסוציאליסטי ומפא"י), (ב) לעשות את הכל כדי לקבל למעלה מ-10%.

ד"ר סנה, הרשה לי נא שאדבר אישות: כיצד אתה מקשר בין עברך כראש המפקדה הארצית של ההגנה לבין פעולתך כיוסוד מפלגה זו? מה הגביתך על ההתקפות האישיות שפוזרו סמוך לאחרונה נגדך, כעל אדם שהפך את עיניו

אין התקפות אישיות אלה מענינות אותי ביותר. אין עולה על דעתי להכחיש את התמרה האחת והיחידה שחלה בהשקפת-עולמי בשנות השואה היהודית באירופה והמאבק לעצמאות ישראל, עת מצאתי, אחרי נפתולים רבים עם בעיות העולם והעם את התשובה בתיאוריה של המטריאליזם הדיאלקטי ההיסטורי.

תמורה זו אף היא תוצאה של התמורות החברתיות ש"התחוללו בעמנו בעשור השנים האחרונות. החוק הדיאלקטי על השינויים הבלתי-פוסקים בטבע ובחברה חל גם על השינויים במחשבה האנושית, הקולקטיבית והאינדיבידואלית. אולם, לפי הבנתי, אין סתירה, אלא התפתחות ועליה לשלב גבוה יותר מן המאבק האנטי-אימפריאליסטי נגד השליטה הבריטית הישירה בארץ-ישראל, אל המאבק האנטי-אימפריאליסטי נגד השליטה האמריקאית העקיפה בישראל.

בכל אופן, אני רואה רציפות בין מלחמתי נגד משטר פילוסופי בפולין, נגד משטר מאק-מיקל בפלשתינה, ונגד משטר בן-גוריון בישראל.

חודש בכמה מקומות (חיפה, גלייל, ב"ש) בחודש במקומות האחרים (הרצליה, נתניה, נהריה, חולון).

עירית תל-אביב עשתה מאמץ גדול כדי לספק את בנותיה, החפצות להציג לראווה את גופן בתחומי העיר, מקרה לתחום ביולי את חוף הרחצה החדש, קילומטר אחד צפון-מזרח לתחנת רידנג. במקום זה יפה הים, אולם הגישה אליו חסומה על-ידי שרשרת סלעים. סלעים אלה יפוצצו לאורך 120 מטר, עבודה שכבר הושלמה בחלקה. כדי להרחיב את החוף, יורחקו גבעות החול מן הים מרחק של 20 מטר נוספים, כך שרוחב חוף החול יגיע ל-50 מטר.

כתמיד, ניגשה העיריה לבעיה בגישה חצי-חנית, ביקשה לעשות את הכל לבדה ועל חשבון עצמה, במקום לתת זכויות לחברה פרטית שהיתה משקיעה חצי מליון ל"י ב"פיתוח החוף, יוצרת סינתזה נכונה שהיתה יכולה להתחרות עם מקומות דומים במצרים.

היכוד החדש. המצילים עצמם היו יסוד קים פחות בחזון העתיד, התעניינו יותר ב"חזון ההווה — משכיתם. באסיפתם הכללית, לפני שבוע, דרשו משכית מינימום של 130 ל"י לחודש למציל-מתחיל, 180 ל"י למציל סוג א', נוסף על שאר זכויות והנאות המקצוע, כגון הזכות להפגין את שרידיהם לעיני יבול חדש של עלמות ישראליות.

מדע

דמיון מעשי

בעולם הגדול כפופה גם הרפואה לחוקי האופנה. מדי פעם מגלה הרפואה מחלה חדשה, או סוג מחלות חדש שהלקוחות, כלומר, החולים, נלהבים להן מאד.

בשנים האחרונות היתה המלה האחרונה ברפואה האמריקאית: מחלות פסיכוסומטיות. אלה הן מחלות אשר יסודן הראשוני היה נפשי בלבד ואילו התוצאות היו גופניות ממש. כיון שכך, לא נתנו הרופאים את הטיפול הנכון למחלה, גרמו לכך שתהפך ענין כרוניקבוע.

רופאים שלא הצליחו לקבוע אבחנה למחלה כלשהי נהגו להיפטר מן הענין במשיכת כתפיים ובהנדרה בלתי מחייבת: מקרה פסיכוסומטי. אולם ביסודו של הדבר היו מספר מקרים שנחקרו היטב, גרמו לגלוי סוג מחלה חדשה.

מכות מכאיבות. אנבל בריטון (18), מעריצה קטנה ליד שיקאגו, התלוננה מגיל שש על כאבי בטן חזקים, שגרמו לה התפתחויות ופחיתות קשות. כל הבדיקות השגרתיות לא העלו מאומה. אולם אנבל המשיכה לסיבול מן הכאבים, בלתי כארבע שנים, לסיבול רוגז, בבתי-חולים שונים. שם הצליחו רק להקל על כאביה, לא לרפאם באופן יסודי.

משהובאה אנבל אל הפסיכיאטר הניו-יורקי ד"ר ג'ון פלדמן, כבר היתה במצב שלאחר יאוש, לאחר סבל של שנים עשרה שנה. לאחר שד"ר פלדמן שוכנע על ידי רופאים מומחים שלא היתה כל סיבה פיזית לכאביה, ביקש את אנבל להיזכר כיצד ומתי התחילו הכאבים. אנבל זכרה שאת ההתקפה הראשונה קיבלה יום לאחר שהוכתה קשות על ידי אביה, בגלל התנהגות שלא נשאה על מל-פניה. המכות לא הכאיבו לה כלל, אולם היא היתה ילדה בעלת גאוה רבה, המכות פגעו בגאווה.

תגובה עצבנית קבע ד"ר פלדמן: "...כאבי הבטן לא היו אלא תגובה על המקרה שאירע לה... אט אט שכתוצאה מסוגסטיה, החלו הכאבים להיות ממשיים מאד... רבים האנשים המגיבים על מצב רוחני קשה ב"כאבים פיזיים... כאבים אלה הם ממשיים ביותר... אם כי הסיבה להן, בעיקרה, פסיכית — עצבנית..."

לאחר טיפול פסיכואנליטי ממושך, הצליח ד"ר פלדמן להרגיע את החוליה. אולם הכאבים הפכו כבר לחלק ממנה, אנבל לא הצליחה להשתחרר מן הסוגסטיה אליה הכניסה את עצמה. לבסוף החלה סובלת מהפרעות בלב, מתה כתוצאה משבץ.

בהלוויה נוכח ד"ר פלדמן שאמר לאמה של הנערה: "אילו ידע המדע לפני 12 שנה, את אשר אנו יודעים היום, לא היתה סובלת אפילו חודש ימים..."

(המשך מעמוד 10)

הטורקית בפריז, ביקש להמציא להארלן דר"כ תורכי זמני, שנושא שם סלאבי. כשהגיע הארלן לישראל, ידעו השלטונות על זהותו האמיתית, בקשו להעמיד לרשותו כל עזרה בעריכת הסרט וצילומי אולם לרוע מזלם של השלטונות אירעו שני מקרים שהפרו את סודיות זהותו של הארלן.

המקרה הראשון: הארלן השתכר באחת המסבאות בתל-אביב, החל לפטפט ואף להעלות מאוצר זכרונותיו כמה קללות אנטי-שמיות; המקרה השני: הוא זוהה על ידי אנשי שם שהכירוהו עוד מגרמניה, זיהו אותו כבנו של פיש הארלן.

כשנשאל פקיד גבוה של אחד משרותי ה"כחון" אם נבדקה מהימנותו של הארלן באופן רציני, השיב הלה: "הארלן הובא לארץ בא"י שור משרד החוץ והגורמים המטפלים ב"תגונות וקולנוע... אני כשלעצמי לא המלצתי על כך ואני בטוח במהימנותו..."

משפט

זוכרת מן המשטרה

גבר שחרחר, בעל מבט רציני, תחב את ידו לכיס מעילו, הוציא ממנו ספר קטן, חשב כובע והניח את ידו על הספר.

הג' סולמין מוחמד עלי חוסיין נשבע בקוראן, "לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת". מולו, על הדוכן, הוצבו מכשיר טלפון מיושן ומשרוקית מתוצרת בריטית, מוצגים שמצאה בביתו המשטרה ש"ערכה בו חיפוש אחרי סחורות מוכרות.

השופט ישעיהו הראל קרא באוזני חוסיין את האשמה: "...החזקת רכוש ממשלתי ללא רשיון, החזקת חפץ משטרה, בניגוד לחוק..."

הנאשם היה גלוי לב, הודה כי ערבי מיפו הופיע בביתו, הציע לו למכירה את המכשיר. חוסיין קנה אותו ממנו, שילם לו בעבורו סכום של שש ל"י. את המשרוקית, סיפר, רכש עוד בהיותו במשטרה הבריטית בתקופת המנדט.

השופט התרשם מגילוי הלב, הסכים כי ספורו של חוסיין הוא נכון, פנה אליו ב"שאלה סקרנית:

"אמור לי חוסיין, הנך נראה כבעל השכלה, היכן למדת?"

"ביקרתי שמונה שנים בבית ספר ביפו". "ובכן, כיצד לא ידעת כי מכשיר טלפון חסר ערך בלי חוט מחובר למרכזיה?"

חוסיין טען כי בעת שקנה את החפץ חשב כי מצא מציאה של ממש, קיווה כי באחד הימים יוכל להתקין גם חוט לביתו.

התובע ביקש להרשיע את הנאשם, דרש להחרים את מכשיר הטלפון והמשרוקית.

השופט הראל חיך, השיב: "אניני מסכים אתך בכל. אמנם, אני קונס את הנאשם ב"10 ל"י, מחרים את הטלפון, אוסר את בדעתו לשדוד אותו עד הסוף, את המשרוקית הוא יכול להשאיר לעצמו למזכרת". "תודה רבה, אדוני", הודה חוסיין לשופט, מהר עם שומרו לאולם אחד בבית המשפט, שם ציפה לו תיק נוסף.

הווי

אסור אבל...

לו היו לחיידקי תל-אביב עיניים, היו פוקחים אותן לרווחה כי אותם יצורים דור-רגליים המקיפים את הים — בני-האדם — ערכו התקפה נגדית מרוכזת, חזרו למימי הים התל-אביבי.

עירית תל-אביב טרם התירה את הרחצה בימה המלוכלך. אולם השנה החליטה לעצום עין, לשלשל את ידה לכיסה ולשלם את ה"משכורת למצילים בשתי התנות: הצלה, ש"יפקחו על הרחצה הבלתי-מותרת.

סיפוק לבנות. מצילים אלה יימנו עם 108 מצילי ישראל, (מהם 47 מצילים על שפת-הים, השאר ב"70 בריכות השחיה ה"מתוקות"), שחזרו בשבועיים האחרונים ל"תפקידם. עונת הרחצה, הפיסגה המעורטלת של חיי החברה העממיים בארץ, התעכבה השנה בגלל תהפוכות מזג האוויר, לא נפ"תה באחד במאי, כמקובל, אלא בשמונה ב"

"שבוע שעבר, תפס נהג דן צעיר שחתך את זרידיה של אשה בתחנה המרכזית. (הע"ר) ל"ס הזה 812).

חלב צרכני

חלב. תנובה. נתון להשגחה מקפת מרנע השלחו מן הרפת ועד קבלתו ע"י הצרכן. "תנובה" מקיימת פקוח מלא על ס"ב החלב בכל מחלבותיה המצוידות במכונות מודרניות ביותר לפיסטור וקידור החלב ומקפידה על הספקת חלב טרי ובאיכות מעולה. חלב. תנובה. נמכר לצרכנים בלי הגבלה ובכל הכמות הדרושה. המחיר הרשמי - 230 פרוטה (בירושלים - 242 פרוטה) בעד ליטר חלב המוספק לבתים.



אנגלית

בבית הספר לשפות "קדימה", בן-יהודה 74 תל-אביב.

ביום ב', 1.6.53 נפתחים הקורסים החדשים כדלהלן:

למתחילים: מ"ר עד 10 בבקר; 6—5, 7—6 בערב.

למתקדמים: מ"ר עד 11 בבקר ובכל שעות הערב

לילדים בגיל 8 עד 10 — קורסים למתחילים מ"4—3 ומ"5—4 אחה"צ.

לתלמידים כיתות ו' ז' ח' של בתי הספר עממיים ותיכונים

מ"4—3 ומ"5—4 אחר הצהריים.

פרטים והרשמה מ"12—9 בצהריים ומ"9—4 בערב (פרט ליום ששי).

גם בקורסים לעברית ואנגלית (כל הדרגות) ישנם מקומות

אחדים פנויים.

סוף סוף

אין מעצור יותר לקנות את אשר חפץ לבכם בגלל חוסר במזומנים.



ארנון דואר בי"מ מאפשר את כל הקניות בתשלוםים נוחים ביותר מ-120 חנויות בתל-אביב ת"א, רחוב ה"4.



נקראת האביב

דוקא עכשו טקסטיל שמפו הכרחי לעקרת-הבית, טקסטיל שמפו מנקה באופן יסודי את בגדי החורף לפני אריזתם נגד העש, מרענן את בגדי הקיץ הבתירים.



המפיצים היחידים:

חברת נורית בע"מ

ללמוד לרקוד

אצל

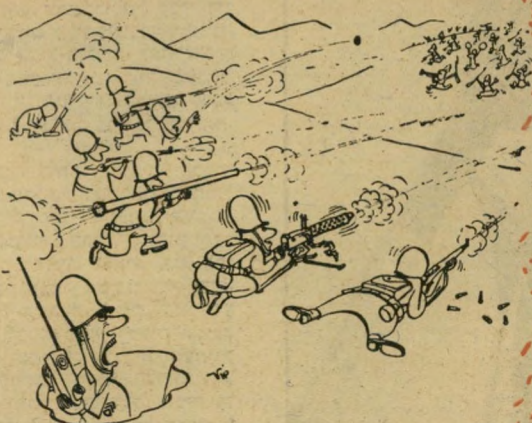
הנס גוט



ה"א. רחוב בן-יהודה 26

העולם הזה" 813

קעוולע ציונה



...דחידקום, שקט! אני מטלפן!"



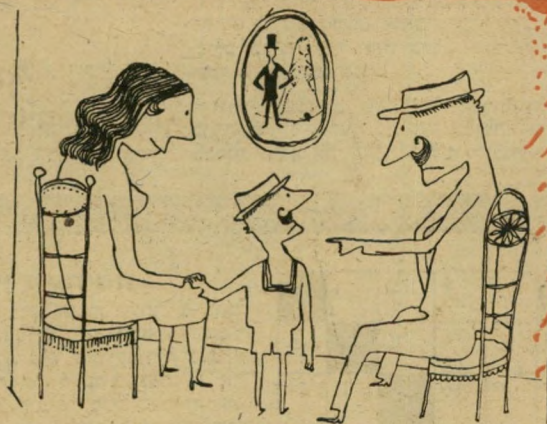
"מחר! התפשטי! אשתי באה!"



"מקום נפלא לריקודים! חבני שאין מוסיקה..."



"תפסיק לעשוק שיבואו אייך הביתה! הם כבר אצלך בבית!"



"מי יאמין שהוא באמת שלי?"



"זה פשוט מאד. את צריכה להירד ראות כמו אשה, לחשוב כמו גבר, לעבוד כמו סוס..."



"אני לא רושם לך רפורט, אבל לא בגלל הסיבה שאת חושבת. פשוט אין לי דיו!"



בדי מדים



"מצויין! פחדנו שכבר חלכת לישון?"